PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada. Published by the Lithuanian Press Association. P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

LIAUDIES BALSAS ... V

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

Nr. 686 PENKTADIENIS, GRUODŽIO (DECEMBER) 1, 1944, TORONTO, ONTARIO METAI XIII

KANADIEČIAI JAU ANT VOKIEČIŲ ŽEMĖS NUO D-DIENOS SUGAVO 102,438 NACIUS

RAUDONOJI ARMIJA ŽYGIUOJA ANT BUDAPEŠTO IŠ PIETŲ PUSĖS

LONDONAS. — Ross Munro, Canadian Press karo reporteris, praneša iš Olandijos, kad kanadiečiai užėmė vieną sektorių Nijmegen fronte ir jau įsiveržė į vokiečių žemę.

Pirmiau kanadiečiai kovojo vakariniame fronto gale, valydami nacius iš Olandijos salų, kurios dominuoja vandens kelius į Antverpą.

Kanados Pirmos armijos 21-mos grupės štabas praneša, kad kanadiečiai nuo D-Dienos suėmė 102,438 priešo kareivius, jų tarpe 1,986 karininkus.

Tas aiškiai parodo, kokią svarbią rolę lošia Kanados jėgos išlaisvinime Europos.

Kitas pranešimas iš Francijos sako, kad generolas Eisenhower, vyriausias sąjungininkų komandierius Francijoj, tarėsi su maršalu Montgomery ir išdirbo planus galutinam vokiečių nugalėjimui.

Pranešimai iš rytinio fronto sako, kad Raudonoji Armija pradėjus naują ofensyvą Vengrijoj ir Čekoslovakijoj.

Vengrijoj, ji dabar pradėjus veržtis iš pietų pusės, cidama vakariniu Dunojaus šonu. Čekoslovakijoj paėmus 60 kaimų ir miestelių.

Raudonoji Armija palaiko spaudimą ant vokiečių jėgų, kurios apsuptos Latvijoj.

Graikė partizanė, vadinama "Madam Sofia", kuri turėdama mažą kūdikį, vis vien neatsiliko nuo kovos prieš pavergėjus vokiečius ir partizanų eilėse iškovojo 12 mėnesių, kol sulaukė sąjungininkų armijas.

Vokiečiai Nužudė 2,000 Lietuvių

MASKVA. — Rytų Prūsijos pasienyje atrasta mirties kempė, kur vokiečiai nužudė 2,000 lietuvių.

Jie visi buvo palaidoti masiniuos kapuos. Jų tarpe yra moterų ir vaikų.

Kempė buvo Tubino miške. Vienam kape atkasta 400 lavonų.

Kuo toliau, tuo vis daugiau masinių kapų atrandama. Vokiečiai bus išžudę šimtus tūkstančių lietuvių.

BELGAI KOVOJA UŽ SAVO TEISES

BRUSELIS. — Belgijos vyriausybės diktatorišk a s užsimojimas nuginkluoti visus partizanus sukėlė didelį pasipriešinimą.

Belgai, kurie kentė vokiečių okupaciją ir vedė kovą su okupantais jaučiasi įžeisti dabartinės valdžios, kuri buvo išbėgiojus nuo vokiečių. Kai kiti iškovojo laisvę, tai dabar ji nori atimti ginklą.

Darbininkai grumoja streiku ir maršavimu į Briuselį.

Socialistas Bandys Tęsti Šlektų Liniją

SMERKIA BELGIJOS PREMJERO ŽYGIUS

LONDON. — Wheatley Hill miestelyje kalbėdamas, Emanuel Shinwell, darbietis parlamento narys, pasmerkė Balgijos valdžios užsispyrimą nuginkluoti partizanus.

Jis sako, kad Belgijoj ir Francijoj norima partizanus nuginkluoti ne del militarinių priežasčių. Vyriausia priežastimi yra tų kraštų valdžių baimė savo žmonių, kurie reikalauja nacionalizuoti bankus, industrijas ir padaryti galą negarbingam reakcionierių valdymui.

Vokiečiai Nužudė Ištisus Milijonus

WASHINGTON. — Karo Pabėgėlių Taryba, sudaryta iš trijų prezidento Ruzvelto kabineto narių, savo raporte sako, kad vokiečiai Europoje nužudė ištisus milijonus žmonių, nekalbant jau apie kareivius, kurie žuvo fronte.

Vien Birkenau kempėse vokiečiai dujomis nužudę ir paskui sudeginę 1,500,000 žydų iš įvairių Europos kraštų.

Du žydai, kurie dirbo kempėj raštininkais, apskaičiuoja, kad toj kempėj buvo nužudyta ir sudeginta ne mažiau 1,765,000 žydų. Tą tvirtina ir lenkas majoras.

Naciai žudė ne vien žydus. Visas jų aukas sudėjus krūvon, susidaro ištisi milijonai.

LONDON. — Lenkijos Valstiečių Partijos vadas Stanislavas Mikolaičikas neteko kantrybės ir pasitraukė iš londoniškės lenkų valdžios, kadangi tos valdžios nariai griežtai atsisakė tartis su Sovietų Sąjunga ir Lublino komitetu tokiomis sąlygomis, kokias pasiūlė Sovietų Sąjunga ir Lublino komitetas.

Dabar bandys suorganizuoti naują valdžią Lenkų Socialistų Partijos atstovas Jan Kvapinskis.

Mikolaičiko pasitraukimas yra didelis londoniškei valdžiai ir jos politikai smūgis. Viena, Mikolaičikas atstovavo stambią Lenkijos valstiečių partiją. Kita, Mikolaičikas buvo vienas iš sukalbamesnių tos valdžios narių.

Kai kas mano, kad Mikolaičiko pasitraukimas reiškia mirtį londoniškei lenkų valdžiai. Jinai dar labiau atsirubežiuos netik nuo Sovietų Sąjungos ir Lublino komiteto, bet ir nuo Anglijos ir Amerikos. Anglija ir Amerika pakartotinai ragino londoniškę lenkų valdžią susitarti su SSPS ir Lublino komitetu. Dabar toks susitarimas bus da labiau negalimas, nes likusieji šlektos yra nepaprastai užsispyrę.

Atrodo, kad Mikolaičikas geriausiai patarnautų savo kraštui pereidamas pas Lublino komitetą ir šaukdamas su savim kitus taip padaryti, kurie dar gėdėtų taip padaryti.

St. Mikolaičik

TITO SIŪLO STEIGTI NAUJĄ FEDERALĘ JUGOSLAVŲ VALSTYBĘ

LONDON. — Maršalas Tito siūlo įsteigti naują federalę demokratinę valdžią, apimančią šešias valstijas kaip praneša Jugoslavijos radio.

Tokia valstybė susidėtų iš Serbijos, Kroatijos, Makedonijos, Bosnijos, Hercegovinos ir Montenegros.

Tai būtų kaip ir Jungtinės Jugoslavų Valstijos. (Jugoslavai yra pietų slavai.)

VĖL BOMBARDAVO JAPONŲ SOSTINĘ

WASHINGTON. — Amerikiečių skrendančios tvirtovės ir vėl bombardavo Tokijo ir kitas japonų vietas.

Japonai išsigandę, nes atakos įvyko dienos metu ir pridarė nemažai nuostolių.

BRITAI ATMETA GRAFĄ SFORZĄ

ROMA. — Britų ambasadorius Sir Charles Noel sakoma davęs suprasti, kad britai nepripažins italų valdžios, jeigu jos premjeru bus paskirtas grafas Sforza.

Bonomi valdžia rezignavo, kuomet kilo nesusipratimai del programos Italijai atstatyti.

Fournier Ardo Unijų Vienybę

MONTREAL. — Kadangi Paul Fournier, Montrealo Trades and Labor Tarybos pirmininkas, laike provincialių rinkimų pasirodė, kaip Duplesio rėmėjas, tai Trades and Labor Kongresas pasmerkė jį.

Dabar, Trades and Labor Kongreso prezidentui Percy Bengough pareikalavus prašalinti jį iš užimamos vietos, ponas Fournier pradėjo elgtis labai negražiai. Jis atsisako pildyti daugumos tarimą ir atrodo, kad jis skaldys tarybą.

Nekurios unijos, kontroliuojamos CCF, eina su juo ir manoma, kad Fournier išsives jas iš tarybos.

LONDON. — Čiorčilis giria Kanados kariškas pastangas.

Konservativai Reikalauja Siųsti Tuojaus, o Rekrūtai Protestuoja

Leit.-gen. H. D. G. Crerar, kanadiečių Pirmosios armijos vadas, dabar pakeltas į pilnus generolus už sumušimą vokiečių prie Caen. Čia jis matomas su maršalu Montgomery, kuris taipgi yra pasižymėjęs vadas.

OTTAWA. — Kanados vyriausybė atsidūrė tarp kūjo ir priekalo: konservatyviški sluogsniai ir jų vadovaujamos organizacijos visu griežtumu reikalauja siųsti užjūrin visus tinkamus rekrūtus, o pastarieji kelia riaušes prieš tai.

Konservativams spaudžiant, Kingo vyriausybė sutiko ir paskelbė parėdymą, kuriuo einant bus siunčiama į užjūrį del sutvirtinimo Kanados jėgų ir rekrūtai, jeigu kito kelio nebus. Bet apsigynimo ministeris, generolas McNaughton, yra įsitikinęs, kad bus galima apsieiti su savanoriais, nors pasirodę, kad jo planas neranda užtektino pritarimo.

Toks vyriausybės parėdymas tuojaus iššaukė protesto demonstracijas. Kvebeke, Montreale ir kituose Kvebeko provincijos miestuose ir miestelituose pasireiškė jaunų vyrų demonstracijos ir deginimai Anglijos vėliavų. Britiš Kolumbijos provincijoj įvyko rekrūtų demonstracijos prieš vyriausybės parėdymą.

Konservativai, matydami, kad siuntimas rekrūtų gali sukrėsti Liberalų Partiją, dar labiau sutvirtino kampaniją po visą šalį, ypač tarp pereito karo veteranų organizacijų. Tuo pačiu sykiu grupuoja parlamente jėgas, kad būtų išneštas nepasitenkinimas vyriausybei, nors vyriausybė padarė nuolaidą.

Vyriausybei pavojus ne tik iš konservativų. Dalis liberalų narių griežtai išėjo prieš vyriausybės nusileidimą ir perėjo opozicijos pusėn. Rezignavo oro ministeris Power ir apsigynimo ministerio padėjėjas MacDonald. Opoziciniai liberalai plečia veikimą ir už parlamento sienų. Pereitą sekmadienį kalbėjo Montreale buvęs viešųjų darbų ministeris Cadin, pareikšdamas, kad jis balsuos prieš vyriausybę.

Iš kitos pusės, pranešimai rodo, kad darbininkų organizacijos ir unijos stoja su vyriausybe ir griežtai smerkia tuos, kurie užsimanė suardyti kanadiečių vienybę ir iššaukti rinkimus tuo metu, kada visų atyda turi būti nukreipta į karo laimėjimą.

CCF SUSIDĖJO SU KONSERVATIVAIS

OTTAWA. — Prie konservativų krusados prieš liberalų valdžią prisidėjo ir CCF.

CCF vadas M. J. Coldwell pareiškė, kad jokiu būdu parlamentas negali išnešti pasitikėjimą vyriausybe.

Jis irgi reikalauja visuotinos konskripcijos.

Konservativai taip pat sako, kad dabartine vyriausybe negalima pasitikėti.

Niekas Nenori Nešti Premjero Atsakomybę

OTTAWA. — Ministeris pirmininkas Mackenzie King, kalbėdamas parlamente, pareiškė, kad nei buvęs apsigynimo ministeris Ralston, nei kiti ministeriai nenori imti ant savo pečių premjero atsakomybę.

Apsigynimo minist. Ralstonas per visą laiką tvirtinęs, kad rezervų niekad nepritruks, o pereitą mėnesį staiga pranešęs, kad padėtis kritiška ir reikia imtis už konskripcijos.

Po to jis atsikreipęs į savo kolegas, kuris iš jų sutiktų imti atsakomybę ant savo pečių, bet nei Ralstonas, nei kiti nesutikę stoti į valdžios vadus, tai yra, būti premjeru.

Jeigu jis būtų norėjęs elgtis vienašališkai, nurodė premjeras, tai būtų paskelbęs rinkimus, per kuriuos būtų laimėjęs Kvebeko balsus ir po kiek vietų kitose provincijose ir tokiu būdu užsitikrinęs galią. Bet tas nebūtų pagelbėję mūsų kariam užsienyje.

Už tai jis pasiūlė vidurį, ragindamas abu kabineto sparnus nusileisti ir rasti išeitį.

Tuomet, visiems stebėtojams atkreipus akis į premjerą, jis pasiūlė savo poziciją arba premjerystę, konservativų, socialistų ir social kreditorių vadams.

Po to, dadėjo, kad jeigu jis negaus paramos iš savo partijos, tai vienintelis kelias beliks — rezignacija.

LONDON. — Anglija nuo karo pradžios neteko 733,030 užmuštais, sužeistais ir dingusiais. Čia įskaitoma ir 136.115 civilių.

PARLAMENTAS TURĖJO SLAPTĄ SESIJĄ

OTTAWA. — Parlamentas turėjo ilgą slaptą sesiją antradienį ir trečiadienį.

Šioj slaptoj sesijoj buvo duota daugiau informacijų kas liečia Kanados jėgas ir atsakyta į klausimus.

KOMUNISTŲ VADAS SUGRĮŽO FRANCIJON

PARYŽIUS. — Francijos Komunistų Partijos vadas Maurice Thorez sugrįžo iš Sovietų Sąjungos, kur buvo pabėgęs karo pradžioj.

De Gaulle valdžia suteikė jam amnestiją ir paliuosavo nuo bausmės, kurią buvo uždėjus senoji valdžia už pabėgimą.

Ignoruoja 18,000 Auto Darbininkų

WINDSOR. — Čia yra susidaręs "United Trade Union Election Komitetas," bet jis nesielgia taip, kaip iš vardo atrodo.

Šis komitetas atmetė visus auto darbininkų unijos pasiūlytus kandidatus į miesto valdybą, o pakišo tokius, kurie niekad nebuvo darbininkų draugai, tokiu būdu ignoruodamas 18,000 auto darbininkų.

Windsoro miesto majoras Arthur J. Reaume yra daug gera padaręs del Windsoro darbininkų, bet šis komitetas nenori palaikyti jo kandidatūrą, nors auto darbininkai labai pageidauja.

Auto darbininkai rengiasi statyti savo kandidatus ir darbuotis už jų išrinkimą.

Liaudies Balsas

VIENINTELIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS,
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS,
ISEINA SYKĮ Į SAVAITĘ

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50
Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75.
Atskira kopija 6 centai

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C., Box 1013, Toronto, Ontario, Canada.
ASMENIŠKAI KREIPKITĖS: 160 CLAREMONT ST., TORONTO.

Printed by Eveready Printers, Ltd., 78 Wellington St., Toronto.

NEPAMIRŠKIT LIAUDIES BALSO

Gruodžio pirmoji jau čia. Tai reiškia, kad prasideda metinis Liaudies Balso vajus, darbymetė už sustiprinimą svarbaus organizatoriaus ir švietėjo.

Apie laikraščio reikšmę veikiausiai nebereikia nei kalbėti. Tas buvo įrodyta gyvenimo. Nežiūrint to, kad Liaudies Balsas yra savaitraštis ir sunku jam lenktyniuotis su didlapiais, tačiau kaip lietuviškas laikraštis, yra nepavaduojamas. Apart žinių, tų raštų, kurie telpa Liaudies Balse, nerasite jūs nei viename didlapyje. Apie Kanados lietuvių veikimą ir gyvenimą, apie padėtį Lietuvoje jūs galite sužinoti tiktai iš Liaudies Balso. Už tai jis ir yra svarbus Kanados lietuvių laikraštis.

Kalbant apie vajų, nežinia, kaip ten buvo, ar nei viena kolonija nieko neveikė prisirengimui, ar nieko nepranešė. Jeigu nieko nebuvo veikta prisirengimui, aišku, bus daug sunkiau pravesti jį. Vajaus pasekmės taipgi gali būti prastesnės. Be abejonės, buvo gal priežasčių. Dabartiniu metu yra daug svarbių reikalų. Bet tie visi svarbūs reikalai be laikraščio pagalbos būtų daug sunkesni atlikti.

Kadangi Liaudies Balsas vajų veda tiktai sykį į metus, tai reikia vajaus metu paaukoti kiek daugiau energijos jo reikalams. Sykį į metus padirbėti laikraščio labui yra nedaug. Reikia atsiminti, kad vajaus metu yra dirbama ne vien del laikraščio. Vajininkai, lankydamiesi pas lietuvius del prenumeratų, sueina su daug mažai žinomų lietuvių, susipažįsta su jais, susiartina. Tas yra didelis organizacinis darbas. Gautas naujas skaitytojas yra naujas draugas demokratinėms organizacijoms ir būsimas narys.

Su aukomis dabar tokios didelės bėdos nebus, nes parengimais ir kitokiais būdais nėra taip sunku sukelti $1,000 visoj Kanadoj. Su skaitytojais bus daug sunkiau. Tuo tarpu skaitytojų gavimas šiuo metu yra labai svarbus. Nes kiekvienas naujas skaitytojas reiškia naują demokratijos ir pažangos draugą, Lietuvos žmonių draugą.

Liaudies Balsas kreipiasi į visus savo vajininkus prašydamas mestis į vajaus darbą nieko nelaukiant. Padarykime šį vajų sekmingesniu už visus buvusius, nes šis vajus vyksta kaip tik tokiu metu, kada visas demokratinis pasaulis laimi. Kas gali žinoti, gal Vokietijos barbarai bus visai nugalėti iki mūsų vajus pasibaigs.

NAUJI FAKTAI, NAUJI ŽMONĖS

Juo toliau, tuo daugiau mes išgirstame apie padėtį Lietuvoj. Kas įdomiausia, kad vis daugiau ir daugiau sėnų Lietuvos veikėjų pasirodo pirmose Lietuvos atstatytojų eilėse. Ypač smagu girdėti, kad didžiuma kultūros nešėjų stoja į uolų darbą del prikėlimo Lietuvos.

Kentėm didelę baimę, kad vokiečiai nebūtų išžudę jų, išsigabenę į Vokietiją. Tiesa, jie daugelį išsivarė, bet daugeliui pavyko išsisaugoti. Ir šiandien jie nieko nelaukdami stoja į darbą Lietuvai gaivinti.

Lietuvos gyvenimas po šito karo veikiausiai bus vienas iš svarbiausių visoj Lietuvos istorijoj. Viena, tai kad Lietuvos žmonės bus pergyvenę baisiausį pavojų. Vokiečių užsimojimas šiuo tarpu buvo visai išnaikinti Baltijos tautas ir paversti šituos kraštus vokiškomis provincijomis. Tiktai jų sumušimas išgelbėjo lietuvių tautą nuo visiško sunaikinimo. Kita, dabar bus suvienytos visos Lietuvos žemės. Matyti, kad Lietuva atgaus ne tik Klaipėdą, bet ir kitas Mažosios Lietuvos vietas, neišskiriant nei Karaliaučiaus. Trečia, Lietuva bus pasiliuosavus iš po savo fašizmo.

Šiandien visas pasaulis stebisi, kaip toli nužengė Sovietų Sąjunga pasiliuosavus iš po caristinio jungo. Panašiai galės eiti pirmyn ir mūsų gimtinė. Reikia manyti, kad Lietuva žengs pirmyn dar negirdėtu tempu. Reikia atminti, kad Lietuva palyginamai turės daugiau patyrusių žmonių tam darbui, negu kad turėjo Sovietų Sąjunga pradžioj savo gyvenimo. Prie to reikia pridėti, kad Lietuvai daug padės tas faktas, jog visa Sovietų Sąjunga bus su ja. Tuo tarpu pasaulis gal laisviau jausis ir nebus reikalinga tiek atydos kreipti į ginklų kalimą, kaip reikėjo Sovietų Sąjungai.

Tie žmonės, kurie seilėjasi del Lietuvos likimo, nieko nemato arba nenori matyti. Jie yra didžiausi ignorantai ar žiopliai.

GERAS REIŠKINYS

Kanados Darbininkų Kongreso Politinio Veikimo Komitetas paskelbė, kad jis bus nepartinis ir stengsis veikti bendrai su Kanados Amatų ir Darbo Kongreso panašiu komitetu. Tai labai geras reiškinys.

Iki šiol minėtas komitetas buvo kaip ir CCF komitetas. Už tai su juo nesutiko tos unijos, kurios nesutiko su CCF. Bendras veikimas nebuvo galimas. Dabar bus galima unijoms veikti neprigulmingai ir remti tuos atstovus, kurie bus joms tinkamesni. Gal vienur jos rems CCF, kitur liberalų, o kitur kitus.

Galima tikėtis, kad šitie abu unijų komitetai būsimuose federaliuose rinkimuose sulošė tokią pat rolę Kanadoj, kaip PVK sulošė Jungtinėse Valstijose prezidentiniuose rinkimuose.

PO IŠVALYMO AMERIKOJE

Įvairiais Klausimais

Kur Hitleris Dingo

Kadangi jau gerokas laikas, kaip apie Hitlerį nieko negirdėti, kyla klausimas, kur jis dingo. Vieni spėja, kad jis užmuštas, kiti sako, kad pamišęs, treti teigia, kad jis uždarytas, kitaip sakant, įkalintas.

Kaip ten nebūtų, tačiau reikia pasakyti, kad kas nors yra. Vokietija šiandien sunkiausioj valandoj. Pasireiškia visų galų įrimas. Tiktai gero vado įtaka galėtų padėti palaikyti vokiečius ant kojų. Tuo tarpu Hitleris niekur nesirodo.

Jeigu jis, sakysime, būtų sužeistas, tai nesunku jam būtų atsiliepti per radiją. Mikrofoną galima nunešti ir į ligoninę. Tačiau pastaroji jo kalba buvo skaitoma kito asmens. Jeigu jis galėjo suredaguoti kalbą, tai būtų galėjęs ir perskaityti, kad ir ligoninėj gulėdamas.

Jeigu jis yra pamišęs, tai kitas dalykas. Tuomet jo negalima leisti kalbėti arba ką kitą daryti. Bet tuomet jo kalba buvo ne jo rašyta ar papasakota, o kieno nors kito. Vadinasi, vokiečiai buvo apgaudinėjami.

Londono laikraščiai teigia, kad Hitlerio senai nebėra gyvo, kad jo vietoj buvo kitas žmogus panaudotas fotografijoms imti. Vienas laikraštis sulygino pirm karo imtos fotografijos ausį su vėliausiu laiku nacių paskelbtos Hitlerio fotografijos ausimi ir surado, kad ausys visai skirtingos.

Kas liečia uždarymą, tai veikiausiai nėra prasmės kalbėti apie tai. Vokietijoj antifašistinio perversmo nebuvo. Tie generolai, kurie bandė užmušti Hitlerį, buvo išgaudyti ir nacių aparatas liko toks pat, koks ir buvo. Todel visai nepanašu, kad kas būtų sugriebęs Hitlerį ir uždaręs.

Hitlerio nesirodymas ir tylėjimas, o tuo pačiu sykiu Himlerio vis didesnis įsigalėjimas, tačiau, leidžia manyti, kad arba Hitleris yra žuvęs, miręs ir nacių neskelbiamas arba jo galvoj kas nors atsitiko. Veikiausiai naciai tyli apie jį už tai, kad nori pirma naują fiurerį išauklėti, išpopuliarizuoti. Paskelbimas, kad kas nors negera su Hitleriu atsitiko, veikiausiai labai sukrėstų vokiečius.

Kas liečia karą, nesudaro svarbos, ar Hitleris gyvas, ar negyvas: ar pamišęs, ar pabėgęs. Jeigu jo nebėra, tai jo vietoj kiti stovi. Nacius sunaikins tiktai sąjungininkų armijos.

Tai "Zombių" Jau Nebebus

Konservativų spaudimas, kad vyriausybė pasiųstų užjūrin naminę armiją, laimėjo. Valdžia nusileido spaudimui. Tiesa, už siuntimą, kaip pasirodė, stovėjo ir visa eilė ministerių.

Su tuo ginčai del "zombių" turės užsibaigti. Dabar lieka pamatyti, ką konservativai veiks del įtikinimo tų, kurie buvo daugiausiai atsakomingi, kad Kanadoj iki šiol buvo remiamasi ant savanorių sistemos. Bet sunku tikėtis, kad jie elgsis taip, kaip pritiktų.

"Zombių" klausimas buvo paverstas politine futbola. Vyriausybė turėjo teises pasiųsti naminę armiją užsienin reikalui esant. Ji norėjo apsieiti be to, bet iš kitų partijų kooperacijos negavo. Vietoj kooperacijos, susilaukė biaurios kampanijos. Generolas McNaughton negavo progos išbandyti savo planą.

Kas liečią sustiprinimus, dabar vyriausybei bus didelis palengvinimas. Politiniai, aišku, bus nemažas smūgis liberalams, ypač Kvebeke. Nacionalistai šauks, kad liberalai savo žodžio nepildė.

Bet konservativai klysta, jeigu jie mano, kad žmonės nematys, kas atsakomingas už tai.

Yra žmonių, kurie nurodinėja, kad visos kitos šalys taip daro, tai yra, ima konskripcijos kelią. Pradžioj karo ir Kanadoj šis klausimas stovėjo ne kitaip. Bet dabar, kada vyriausybė suorganizavo armiją iš 700,000 savanoriu būdu, tai visai kitas dalykas, ypač turint mintyje, kad francūzų opozicija konskripcijai yra senas istorinis dalykas.

Bet dabar klausimas jau išspręstas ir belieka visiems remti vyriausybę. Ji tai padarė pildydama reikalavimus.

Fašizmas Pamokino

Visuos kraštuos, kurie tik pagyveno po nacių letena, žmonės pasimokino. Ypatingai darbininkai daug pasimokino.

Kai čia, Kanadoj, net unijos negali tarp savęs susikalbėti, tai Europoj vienyjasi darbininkų politinės partijos, kurios seniau labai nesutiko.

Iš Slovakijos ateina žinios, kad tenai socialdemokratai ir komunistai susivienijo ir sudarė vieną Komunistų Partiją. Visos kitos partijos taipgi susijungė į vieną demokratinę partiją.

Kada naciai okupavo Čekoslovakiją, tai Slovakija atsiskyrė. Jos valdžia su Tiso priešakyje stojo vokiečiams pagalbon. Kapitalistinės partijos, kaip kad buvo ir Lietuvoj, palaikė Tiso režimą. Už tai jos sunyko.

Dabar tų partijų nariai ir švaresni vadai susiliejo į vieną Demokratų Partiją.

Taigi, Slovakijoj dabar bus tiktai dvi partijos: Komunistų ir Demokratų partijos. Bet jos taip pat kooperuoja ir bendrai kovoja už savo krašto išvadavimą.

Politikas

ŠYPSENOS

Dar Nepasitaikė

Jurgis: — Pirm apsivedimo mes susitarėm, kad visus didžiuosius klausimus aš spręsiu, o mažuosius ji.

Juozas: — Na, ir kaip susitarimas išėjo.

Jurgis: — Sunku pasakyti. Dar nei vieno didelio klausimo nepasitaikė.

Nieko Tokio Baisaus

Antanas: — Na, ir kas atsitiko, kai tu parėjai vėlai ir girtas?

Jonas: — Nieko ypatinga. Aš vistiek rengiausi tuos dantis ištraukti ir įsidėti dirbtinius.

Vistiek Iš Meilės

Petras: — Kadangi tu apsivedei su mergina, kuri uždirba didelius pinigus, tai veikiausiai visai ne iš meilės.

Povilas: — Kaip tik priešingai. Kas gi nemyli pinigų.

Kaip Pažinti Girtą

Vaikas: — Tėveli, kaip galima pažinti, kad žmogus girtas?

Tėvas: — Labai lengva. Matai tuos du šuniu? Jeigu aš būčiau girtas, tai vietoj dviejų, matyčiau keturius.

Vaikas: — Bet, tėveli, tenai tik vienas šuo.

Ar Žinote, Kad:

Nuo 1901 metų iki 1911 metų į Kanadą atvyko 2,300,000 ateivių.

—o—

1942 metais 174 lietuviai tapo Kanados piliečiais.

—o—

Kanados vyriausybė užsakė ūkio mašinerijos už $7,000,000, kad padėti sugrįžusiems kanadiečiams įsikurti ant ūkių.

—o—

1942 metais Kanadoj buvo pagaminta popierio už $230,962,719.

—o—

Jungtinių Valstijų įvairios unijos turi 15,000,000 narių.

—o—

Šiemet Liaudies Balsui sukako 12 metų.

Šaukiu į Lenktynes

TORONTO. — Kadangi mūsų gimtinė Lietuva jau išvaduota ir kadangi visas demokratinis pasaulis randasi didelių laimėjimų išvakarėse, tai mes išreikškime savo džiaugsmą tinkamai pravesdami Liaudies Balso vajų. Gaukime kuo daugiausiai naujų skaitytojų. Atnaujinkime visus senus. Taipgi paaukokim sulig išgalės.

Aš pasižadu gauti penkius naujus skaitytojus ir iššaukiu į draugiškas lenktynes sekančius draugus: P. Bepirštį, Kapuskasing, Ont.; L. Kisielių, Montreal; J. Mikailą, Paterson, N. J.; P. Mathus, Blairmore, Alta.; O. Buzienę, Windsor, Ont.; A. Puzerą, Windsor, Ont.; A. Grinkų, Vancouver, B. C.

A. Maigis

AUKOS LIETUVOS ŽMONIŲ PARAMAI

Pastaruoju laiku Kanados Lietuvių Nacionaliam Komitetui prisiuntė aukų Lietuvos žmonių paramai sekančiai

Drg. Ch. Shugzdenis iš Vancouver, B. C., prisiuntė $18.00. Aukojo: Ch. Shugzdenis, F. Sodonis, K. Makarevičius po $5.00; J. Čepukaitis, S. Butkus ir V. Boreišis po $1.00.

Drg. A. Grinkus iš Vancouver, B. C., prisiuntė $5.00 auką nuo drg. Alfonso Marcų.

Drg. K. Kilikevičius, montrealietis karys, nuo savęs prisiuntė $25.15.

Visiems už aukas ir pasidarbavimą širdingas ačiū.

A. Byras
Sekretorius

Pastabos

Konservativų krūsada sunaikinimui King vyriausybės yra didžiojo kapitalo krusada prieš viską, ką King vyriausybė atliko naudinga visuomenei.

Konskripcijos klausimas yra tiktai priemonė.

Gaila, kad atsiranda tokių naivių žmonių, kurie to nemato.

—o—

Reikia pasakyti, kad konservativų krusadai pagalbą suteikė ir nekurie liberalai.

Atrodo, kad ir liberalų tarpe yra tokių, kurie nori pastoti kelią reformoms.

Visuomenei reikia rimtai susirūpinti esama situacija.

—o—

Politika yra labai painus dalykas. Politikieriai išnaudoja kiekvieną progą.

Kas liečia Kanados reakcionierius, jie pasigavo labai opų klausimą ir pirmu kartu jiems pavyko užduoti smūgį liberalų partijai.

Bet šis smūgis yra kartu ir visai Kanadai.

—o—

Sovietų Sąjunga, Britanija ir Amerika pasirašė sutartį, kuri nusako, kaip šios šalys okupuos Vokietiją, kada naciai bus parblokšti.

Tai labai svarbi sutartis.

Daug kas abejojo, ar šios šalys galės susitarti, ką daryti su Vokietija.

Dabar ta baimė jau prašalinta.

—o—

Vokiečiai vis tikėjosi, kad Jungtinių Tautų tarpe kils kokie nors nesusipratimai, bet jie nesulaukė to.

Jų priešinimasis dabar yra beprasmis. Tiktai savo žmones iššudys, savo miestus ir miestelius sunaikins.

—o—

Pranešimai iš Lietuvos kalba daugiausiai, kaip Lietuvos žmonės gaivina savo materialį ir kultūrinį gyvenimą.

Barbarai vokiečiai apiplėšė Lietuvą ne tik medžiaginiai, bet ir kultūriniai.

Mokyklos tuščios — nėra vadovėlių ir knygų.

—o—

Tai Kanados Lietuvių Nacionalio Komiteto brošiūra "Už Lietuvos Laisvę" jau išėjo iš spaudos. Skubinkit įsigyti.

Brošiūra įdomi tuo, kad ji pasako, kaip Lietuvos žmonės kovojo už savo tėvynės išlaisvinimą, kaip Kanados lietuviai rėmė juos ir parodo, kas kaip parėmė.

Iš sąrašo matyti, kad visa eilė draugų išaukojo po šimtą ir daugiau dolerių. Draugas Šerpytis, montrealietis, virš 200 dolerių.

Tuomi draugai įrodė savo nuoširdumą, atjautimą vargstančių brolių padėties.

—o—

Liaudies Balso metinis koncertas Toronte šiemet bus tur būt visų gražiausias koncertas visoj Toronto lietuvių istorijoj.

Mobilizuojamos visos geriausios vietinės meno jėgos. Taipgi bus mūsų kaimynų ukrainų talka.

O kas svarbiausia, tai turėsime viešnias iš Čikagos.

—o—

Kadangi Liaudies Balso koncertuose būna atsišaukiama aukų, tai įžanga bus laisva. Tad nebus apsunkinimo nei tiems, kurie turi dideles šeimynas.

Visi torontiečiai ir apylinkės lietuviai renkitės dalyvauti. Kas praleisite šitą progą, tai paskui gailėsitės.

J. Y.

Ką Kiti Rašo ar Sako

Lietuvoj

Taip įdomu buvo peržiūrėti kelis dienraščio "Tarybų Lietuva" numerius, datuotus paskutinėmis liepos ir pirmomis rugpiūčio dienomis.

"Tarybų Lietuva" išeina Vilniuj. Dienraštis dviejų kartais keturių puslapių.

Dinamiška jėga dvelkia iš kiekvieno sakinio, posmo, žinios, eilėraščio, korespondencijos.

Trečią rugpiūčio "Tarybų Lietuva" sušuko: Išvaduoti Kaunas, Rokiškis!

Už dviejų dienų: "Pirmosios dienos išvaduotam Kaune."

Pirmą rugpiūčio praneša apie Biržų išvadavimą ir mūšius Alytaus rajone.

Saloměja Neris eiliuoja:
Vilnele bėk į Viliją,
O Vilija į Nemuną. . .
Sakyk: Mes Vilnių mylime
Labiau net už gyvenimą.

Kovas kovoje — kruvini
Sugrįžtame, sugrįžtame!
Žaizdas nuplausim vandeny.

Žaliais šilkais aprišime.

Iš Birštono praneša: "Dzukai vaišino raudonarmiečius, o senutės meldėsi už jų pergalę."

Viena senutė prabilo į raudonarmietį: "Jei ne jūs mielieji, tai tie antikristai mūsų šalį būtų visiškai nuterioję. Ne tik trobas būt sudeginę, galvijus išsivarę, bet ir mus pačius būtų sunaikinę."

"Na, sakyk kaip Anykščiai?" Klausia ir atsako J. Jurginis, kuris prieš karą viešėjo Amerikoje.

Anykščiai baisiai sunaikinti. Vokiečiai susprogdino abu geležinius Šventosios tiltus. Susprogdino javų sandėlius. Miestas griuvėsiuose.

Rašytojas Vienuolis-Žukauskas išliko gyvas. Jurginis rašo, kad Vienuolis-Žukauskas, veikiausiai vyksiąs Vilniun.

Rašytojo J. Biliūno tėviškė išliko sveika.

Greit Jurginio raportą apie Anykščius matysite "Vilny."

Liūdas Gira kategoriškai reikalauja, nevartoti terminą "Rytprūsiai." Liepia rašyt Mažoji Lietuva.

Sako jis:
Ne, Lietuva nebaigias Nemuno pakrantėm,
Ir Širvinta ne Jūsų parybio da upė,
Nors ir triumfą šventėt, nugalėję Mantį,
Ir amžius jau kelis ten juodvarniais betupit.

Tai Liūdo Giros žodžiai vokiečių adresu. Mantis buvo senovės prūsų vadas.

Keno gi Pilkalnis galėjo būt įkurtas,
Kas upę Pasargę galėjo pavadinti,
Jei ne lietuvninkai?

Vincas Žilionis šaukia: "Sveiki, sugrįžę Tėviškės žemėn Lietuvos liaudies mylimi rašytojai."

Iš gilumos savo sielos jis rašo: "Dabar, kai Lietuvos žemelė pasruvusi krauju, kai jos padangėje šviečia vokiečių banditų sukelti gaisrai, šioje dar negirdėtoje kančių jūroje mes turime tik vieną įsitikinimą: Raudonoji Armija išvys iki paskutinio prakeiktus vokiečius žudikus, o likę gyvi darbo žmonės ant karo griuvėsių kurs naują laimingesnį gyvenimą."

Tame pat N-ry (iš 25 liepos) B. Leonas praneša apie rugiapiūtės darbus Vilniaus apskrity.

Dirba mūsų broliai ir sesės. — **L. Prūseikis**

Po 11-kos Metų

Pereitą ketvirtadienį — lapkričio mėn. 16 d. — sukako lygiai vienuolika metų nuo to, kai Jungtinės Valstijos oficialiai pripažino Tarybų Sąjungą. Tuo būdu, 1933 m. lapkričio 16 d. pasiliks viena žymiausiųjų dienų Tarybų Sąjungos-Amerikos santykių plėtojimosi istorijoje.

Prieš 1933 m. lapkričio 16 d. labai juokingai viskas atrodė: mūsų šalies vyriausybė per 16-ką metų oficialiai niekur nepripažino, jog pasaulyj yra valstybė, žinoma kaipo Tarybų Sąjunga, — valstybė, geografiniai kur kas didesnė už Jungtinės Valstijas!

Mūsų krašto žmonės vyko į Trybų Sąjungą vizitoriais, vyko ten jie ir uždarbiauti, bet Washingtono vyriausybė nepripažino, jog ten yra tokia valstybė, kaip Tarybų Sąjunga!

Mūsų krašto biznieriai darė biznį su Tarybų Sąjunga per eilę metų, bet mūsų vyriausybė per 16-ką metų atsisakė oficialiai pripažinti, būk tokia šalis, tokia valstybė, tokia vyriausybė, kaip tarybų vyriausybė kur nors pasaulyje esanti!

Buvo trys republikonai prezidentai — Hardingas, Coolidge ir Hoover ir visi trys atsisakė pripažinti Tarybų Sąjungą! Visi trys atsisakė sumegzti su ja diplomatinius ryšius, pradėti kalbėtis prieteliškiau, žmoniškiau.

Turėjo Amerikos žmonės išrinkti Franklin D. Roosevelt prezidentu, jeigu jie norėjo matyti tarp šitų dviejų kraštų — Amerikos ir Tarybų Sąjungos — normalius ryšius, įvykdytus gyveniman.

Ar tai ne tragi-komedija?! Ar tai ne parodymas, kaip republikonų partija perdėm reakcinga, perdėm politiniai šūgedusi ir kaipo tokia netinka vadovaut mūsų kraštui?! — **Laisvė.**

Aukos Lietuvių Karių Pasveikinimui

Pastaruoju laiku Kanados lietuvių karių pasveikinimui gauta $25.00 ir bendrai Kanados karių pasveikinimui $4.50. Viso $29.50.

Drg. J. Striška, Sudbury, Ont., prisiuntė nuo sudburiečių lietuvių $9.00. Aukojo: S. Rakštys $2.00; J. Striška, J. Brazdžius, K. Sagaitis, S. Shlakaitis, T. Bernotas, A. Jasules, J. Čiplis, F. Jončys, P. Jesulėnas, V. Juškienė, P. Juška po $1.00.

Drg. G. Ališauskas, St. Catherines, Ont., prisiuntė $2.00. Aukojo: G. Ališauskas ir A. Jurel po $1.00.

Drg. W. Devenas, White Horse, Y. T., prisiuntė Kanados lietuvių karių pasveikinimui $10.00 ir bendrai Kanados karių pasveikinimui 4.50. Aukojo: Robert Lowe $1.50; J. Raugalas, P. Praščevičius, S. Plackus, A. Galumbauskas, A. Petrauskas, K. Romas, Blackie ir du neišskaitomi po $1.00; W. Miller, F. Murauski, A. Grabauskas, N. Praskly, E. R. Shurley, B. Rouseaw po 50 centų.

Visiems pasidarbavusiems ir parėmusiems karių pasveikinimo fondą, Liaudies Balso administracija taria širdingą ačiū.

Prašome Grąžinti Blankas

Karių pasveikinimui vajų su gruodžio pirma turėsime užbaigti, todėl labai prašome visų, kas turite balnkas su aukomis ar tuščias, pasiskubinkit jas sugrąžinti Liaudies Balso administracijai.

Administracija

Dr. Helen Battle su savo drauge zoologijos institute studijuoja vištos groblus tinkamesniam išaiškinimui gyvūnų sudėties, kad iš to galėtų pasimokinti ir patarnautų daugiau del visuomenės. Moterys dabar veikia visur.

KAUNAS GYDO NACIŲ PADARYTAS ŽAIZDAS

Rašo E. Medonis

KAUNAS (Per Maskvą). — Nuo išlaisvinimo dienos Kauno apšvietos departamentas atliko daug darbų. Daug gimnazijų, vidurinių mokyklų, amatinių mokyklų mokytojų, vaikų darželių ir vaikų namų prižiūrėtojų, skaityklų ir pagelbinių apšvietos įstaigų vedėjų jau sugrįžo į Kauną ir pradėjo savo darbą.

Apgriauti namai tuojaus buvo sutaisyti ir įrengimai sutvarkyti. Viskas buvo atlikta del atidarymo mokyklų spalio pirmo. Atidaryta 11 mokyklų panaikinimui beraštystės tarp suaugusiųjų. Atidaryta 8 vaikų darželiai ir numatoma tuojaus atidaryti dar 30. Aitadryti namai del našlaičių ir vaikų, kurių tėvai tarnauja Raudonosios Armijos lietuviškose dalyse. Taipgi pradėjo veikti mokyklų reikmenų įmonės.

Profesorius Purėnas, Kauno universiteto galva, pranešė, kad didelė dalis mokslo ir technikos darbininkų jau sugrįžo į Kauną. Pirmiausia buvo atidaryti medicinos rūmai ir technologijos departamentai. Kaip ir buvo tikėtasi, gauta daug aplikacijų. Tuo tarpu eina darbas pilnu tempu įrengimui klasių.

Tarp vokiečių apgriautų namų, kurie buvo sutaisyti, yra Kauno Politechnikos Kolegija, Amatų Mokyklos ir kiti.

Kompozitorius Talat-Kelpša paskirtas muzikos mokyklos direktorium ir rengiamasi atidaryti dramos ir baleto mokyklą.

Daugelis dainininkų, artistų, šokikų ir muzikų, kurie buvo išbėgioję į kaimus laike vokiečių okupacijos, kad nepakliuvus į Vokietiją, sugrįžo į Kauną. Jie suorganizavo grupes ir rios duoda koncertus frontuose, kaip ir užfrontyje. Atsiranda naujų solistų, artistų ir šokikų.

M. Bukša, veteranas konduktorius, paskirtas operos direktorium, o Kelbauskas bus atsakomingas už baletą. A. Sutkus paskirtas meno direktorium. Jaunimo teatras, kurio meno direktorium yra K. Jurašiūnas, gavo laikiną vietą, kadangi senasis namas taisomas. Šio teatro nariai taipgi lanko Raudonosios Armijos vienutes. Jaunimo teatru naudosis ir mizikalės komedijos teatras, kurio atsteigimas pavestas Bruckui.

Dainos kino teatras jau atidarytas ir pirma jo filma buvo "Vokiečių Sumušimas Ties Maskva." Kiti kino teatrai irgi įrengiami ir tuoj bus atidaryti.

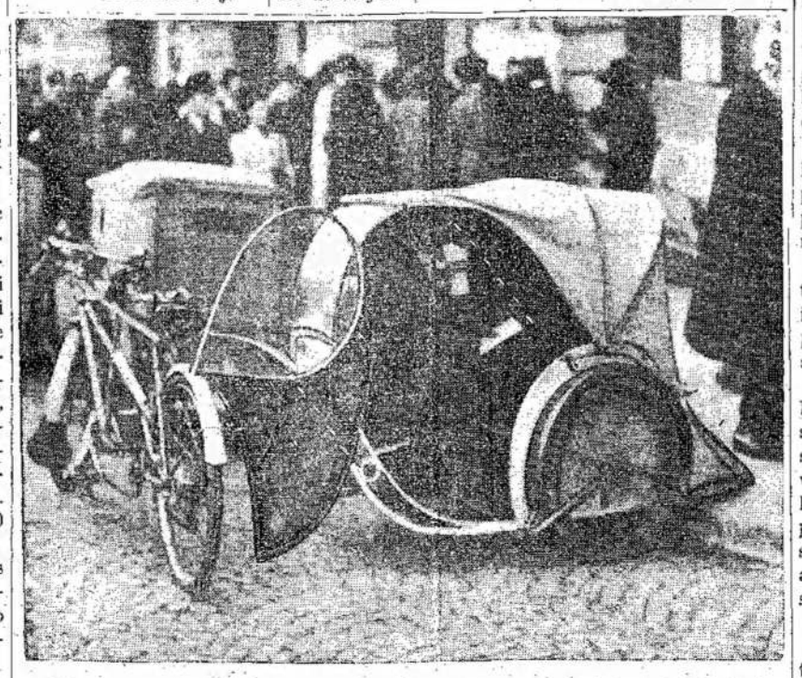

Paryžiaus gyventojai bando surasti transportacijos būdus. Atvaizde matote porą "taksių", kuriuos paryžiečiai naudoja. Prie dviračio prikabinama būdelė ant ratų.

Čiampijonai Rėmime Lietuvos Liaudies Kovų

Kanados Lietuvių Nacionalio Komiteto išleistoji brošiūra "Už Lietuvos Laisvę" išėjo labai puiki. Tai labai tvirtas dokumentas įrodantis Lietuvos liaudies kovas ir už ką ji kovojo. Tuo patim sykiu toji brošiūra yra tikras veidrodis, parodantis visos Kanados lietuvius, kas ir kiek savo aukomis yra prisidėjęs parėmimui Lietuvos kovų.

Tenka čia kiek plačiau paimti tąjį sąrašą, peržvelgti, iškelti iš alfabetinės eilės tarpo mūsų didžiuosius aukotojus, čiampijonus.

Žiūrint į montrealiečių sąrašą, tuojau metasi į akis, kad draugas A. Šerpytis yra visų montrealiečių čiampijonu. Dar daugiau, jis yra mūsų visų čiampijonu. Jis vienas, neskaitant jo šeimos narių, yra išaukojęs $211.00.

Po draugo Šerpyčio tuojau seka kitas mūsų visų čiampijonas draugas P. Uidukis, taipgi montrealietis, išaukojęs $165.00. Trečiuoju iš eilės seka draugas J. Lesevičius ("bet your life", irgi montrealietis). Jis yra išaukojęs $129.50.

Draugas J. Čelkis, montrealietis yra išaukojęs $114.00.

O išaukojusių kiek žemėliau šimto dolerių, montrealiečių tarpe yra gražus skaičius.

Toks pavyzdingas montrealiečių duosnumas, tikrai teikia jiems užpelnytą pagarbą.

Torontas kiek atsilikęs.

Torontiečių čiampijonu išeina draugas J. Skeberdis, išaukjęs $112.00. Bet vargiai torontiečiai galėtų draugą Skeberdį savintis, nes draugas Torontan atvyksta tik tarpais, savaitei, kitai, o ilgesnį laiką dirba Gimsby, ar tai St. Catherines apylinkėse. Ir tokiu būdu torontiečių faktinuoju čiampijonu pasidaro draugas P. Gavėnas išaukojęs $84.50. Žinoma, kiek mažiau išaukojusių torontiečių yar gana daug.

Tačiau imant Ontariją, tai Ontarijos provincijos čiampijanais yra Port Arthur ir Fort William draugai. Čia mes matome stambių aukotojų sąrašą: Draugas J. Karandzevičius išaukojęs $120.00; draugas S. Andrius — $105.00; draugas F. Tumėnas — $105; draugas E. Jakštys $100.00. O po jų ištisa eilė stiprių rėmėjų. Čia dolerinių aukotojų mažai, veik nesimato. Visi stiprūs aukotojai ir stovi tvirtai, kaip mūras.

Imant kolonijas, lyginant, pasirodo, kad Port Arthur ir Fort William kaipo kolonija užima pirma vietą ir lieka visos Kanados čiampijonu.

Winnipego ir visos Manitobos provincijos čiampijonu yra draugas J. Radzevičius, išaukojęs $66.00. Albertos — draugas J. Bruzga iš Blairmore, išaukojęs $22.00; Saskatchewan provincijoj — draugas P. Piragis iš Pinto, išaukęs $20.00.

British Columbijoj vėl užeiname stiprių aukotojų koloniją, tai Vancouver ir apylinkę. Čia čiampijonais yra V. Krisčiūnas ir B. Pakašius, abu, lyg susitarę, išaukoję vienodai po $60.00.

Labai gražiai pasižymi ir iškyla viršun Windsoro, Geraldton ir Ottawos lietuvių kolonijos. Tai labai neskaitlingos lietuviais kolonijos, ypatingai pastorosios dvi. Bet savo parengimais, ten esanti draugai ir draugės yra sukėlę stiprią paramą. Pavyzdžiui, Windsore parengimais sukelta $613.00; Geraldtone — $245.66; Ottawoj — $205.00.

Be abejo, didelės sumos yra parengimais sukeltos ir didesnėse kolonijose. Tai visai naturalu. Tačiau didesnį kreditą mes turime duoti tiems draugams ir draugėms, kurie sunkesnėse aplinkybėse būdami atliko didelius darbus.

Vienu žodžiu, šis Komiteto išleistas sąrašas, yra gyvas pavyzdys gerų darbų, ir tuo patim sykiu gyva kritika mums visiems.

Įsigiję šią Komiteto išleistą brošiūrą peržvelkim visi ir pasistenkim paimti gerąjį pavyzdį rėmimui išvaduotosios Lietuvos žmonių.

Visi mes galime suprasti bei įsivaizdinti, kokias baisias kančias mūsų broliai ir sesės Lietuvoj turėjo pergyventi po vokiečių okupacija, kaip žiauriai kraštas liko priešų nuteriotas ir kad mūsų pareiga yra jiems padėti atstatyti sugriautus miestus, sugriautą gyvenimą.

—o—

Prie progos tenka priminti, kad brošiūra skubiai yra siuntinėjama į visas kolonijas platinimui. Tačiau, jei kur per ilgesnį laiką nebus ji gauta, prašome rašyti Komitetui.

Z. J.

Valstybinė leidykla leidžia naują pradžiamokslį ir vadovėlius. Juozo Stalino, Justo Paleckio, L. Giros, S. Neries, Janonio, Maironio, K. Korsako, V. Vasilevskos ir kitų raštai rengiami spaudai.

Žurnalas "Kultūra," kurį redaguoja K. Korsakas, ir "Raštai," kuriuos redaguoja Cvirka, jau rengiami spaudai.

Knygų parduotuvės pardavinėja visas lietuviškas knygas, kurios buvo išleistos Maskvoj.

Centralinė valstybinė skaitykla gavo naują vietą ir visokią pagalbą del praplėtimo. Kudirkos knygynas taipgi atsteigiamas ir įrengiamas naujoj vietoj.

Du knygynai atidaryti priemiesčiuose. Keturi nauji bus atidaryti greitoj ateityj.

Pradedamas darbas ant kultūrinių, militarinių ir istorinių muziejų, kurie skaudžiai nukentėjo nuo eksplozijų. Taipgi bus atgaivintas ir pedagoginis muziejus.

Dėka kultūrinių darbininkų entuziazmui ir pasiaukojimui, šis didžiulis kultūrinio gyvenimo atgaivinimo darbas mieste eina labai sekmingai ir greitu laiku. Jį pilniausiai remia visa visuomenė ir Lietuvos vyriausybė.

Liaudies Balso Vajus Jau Prasideda

Su šiuo Liaudies Balso numeriu prasideda didžioji vajaus darbymetė. Laiko gaišti nebeliko. Kas liko, tai tik mestis į darbą visiems, kai vienam.

Galima tikėtis, kad visos Kanados lietuvių draugijos jau yra išrinkę plačius vajaus komitetus ir vajininkus, kurie nuoširdžiai darbuosis sutvirtinimui vienintelio Kanados lietuvių laikraščio — Liaudies Balso.

Bet, draugės ir draugai, kad būtų galima vajų pasekmingai pravesti, neužtenka to, kad dirbs vajaus komitetai ir vajininkai. Turime dirbti kiekvienas Liaudies Balso skaitytojas, kiekvienas pažangos ir laisvės mylėtojas.

Ar galima visiems pasidarbuoti? Taip. Jei ne vienokiu, tai kitokiu būdu, bet visi del savo Liaudies Balso galime pasidarbuoti. Jei kur nėra lietuvių ir negalima naujų skaitytojų gauti, bet ten galima gauti aukų. Arba, savo pinigais užrašyti Liaudies Balsą savo giminėms bei pažįstamiems kaip kalėdinę dovaną.

Tad progų yra visiems ir todel lai nelieka nei vieno draugo ir draugės, kuris neprisidėtų prie budavojimo ir stiprinimo Liaudies Balso laike šio vajaus.

Vajaus medžiaga draugijoms ir kitiems siutinėjama. Ją gaus daugelis pavienių. Bet jei kas liktų pralenktas, tai prašome rašyti į administraciją.

Administracija

Pasekmingas Parengimas

MONTREAL. — Lapkričio 18 d. Darbo-Progresyvių Partijos lietuvių skyrius suruošė vakarienę - pasilinksminimą. Vakarienė buvo suruošta del sukėlimo finansų rinkimų kampanijai, kuriai kampanijai lietuvių skyrius turi $300 kvotą. Publikos buvo pilnutėlė Ville La Salle Citizen's salė.

Laike vakarienės dalyviai suaukavo padengimui išlaidų ir išpildymui rinkiminės kvotos $178, iš kurių liks didelė dalis.

Į šią vakarienę buvo atsilankę du žymūs liberalų partijos vyrai, būtent: federalio parlamento narys **Mr. Cote** ir **Mr. L. A. Ross** Quebeco provincijos parlamento narys.

Minimi svečiai savo trumpose kalbose sveikino lietuvius ir reikale pasižadėjo pagelbėti. Pasilinksminę ir susipaižnę asmeniškai su daugeliu dalyvių, svečiai išvyko.

Vienu žodžiu sakant, parengimas buvo visapusiai pasekmingas.

Rinkimų Kom. Narys G.

DAUG PAVARDŽIŲ YRA PRALEISTA

TORONTO. — Pažangių kandidatų darbininkai surado, kad daug piliečių neįrašyta į balsuotojų sąrašus.

Patirta, kad tuose dirstriktuose, kur daugiausiai balsų gaunama už pažangius kandidatus, praleista daugiausia.

Vilniaus Meno Muziejus

Rašo N. Petronaitis

VILNIUS. — Buvęs Vilniaus gebietskomisaras Hingst mylėjo dalyvauti šaudymuose ir kitokiose žudynėse. Jis persikėlė į gražiausius vasarnamius Paneriuose ir visai nepaisė smarvės, kuri plito nuo pūvančių lavonų. Jis taipgi mylėjo gražias apylinkes. Jis susigrobė sušaudytų ir sudegintų žmonių turtą.

Kad gražiau įrengti savo apartmentą, Hingstas lankė Vilniaus meno muziejų ir išsirinko du komplektus "Bidermeyerio" baldų, virš 150 paveikslų, divonų, jų tarpe ir seną persišką divoną, Meisseno porcelaną, ir net... akmeninius liūtus, kurie stovėjo prie įėjimo.

Hingstas nebuvo vienintelis tokių dalykų mėgėjas. Gestapo oficieriai ir generolai "pasiskolino" iš muziejaus daug įvairių daiktų. Jie sakė, kad viskas bus sugrąžinta; girdi, arijonai kovoją taip ilgai, jog pajutę troškimą "gemuetlichkeit'ų." Matomai jų troškimas buvo toks didelis, kad užmiršo sugrąžinti.

Laimė, kad ne visi iš jų turėjo tokius apetitus, kokį turėjo Hingstas. Visi kiti kartu paėmė tiktai 100 paveikslų. Dar didesnė laimė, kad šitie grožio ir namų mylėtojai nieko nežinojo apie mieną. Dailininkų vardai jiem nieko nereiškė ir tiktai menkos vertės dalykai buvo išnešti. Tikroji muziejaus vertė paliko neliesta. Be abejonės, muziejaus personalas nesistengė supažindinti plėšikus su tikrosiomis vertėmis. Priešingai, jie paslėpė viską, ką tik galėjo, nuo jų akių. Tiktai ačiū tam, Rejmondo, Kaloto, Pirano, Kanaleto, Leprinco ir Boneto kūriniai, kaip ir du Durero kūriniai, buvo išgelbėti. "Kovingieji arijonai" nežinojo, kas jis toks buvo.

Grafiško meno departamentas yra didžiausias. Jis turi ne mažiau 12,000 štukų. Tarp svarbiųjų dalykų yra Vilniaus piešėjų kūrinių rinkinys ir liaudies meno skyrius.

Gerai atstovaujami "Vilenskajos mokyklos" dailininkų kūriniai pradžioj devyniolikto šimtmečio su talentinguoju Smugliavičium priešakyje. Vienas iš jo portretų (sena moteris) labai panašus tikram Gojos realizmui. Senas Vilnius išlaikomas Dobužinskio paveikshuose. Dailininko Karnejaus darbai ir jo gyvenimas taipgi yra gana interesingi.

Liaudies meno skyriuje randasi nemažas skaičius garsiųjų Lietuvos kryžių. Šitie mediniai simboliai kartais turi tiktai konvencines formas. Dažnai jie vaizduoja saulę.

Nemažiau įdomios mažos medinės koplyčios su šventųjų figūromis. Šitos figūros yra taip vadinamų "dievdarių" kūriniai, kurias buvo savamoksliai valstiečiai. Taip tai jie reiškė savo religinius įsitikinimus. Tokių koplytėlių galima dar rasti pakelėse. Ant daugelio figūrų piešiniai ir auksiniai lapai tebėra nepaliesti.

Liaudies meno skyriuje taipgi yra rinkiniai tautinių kostiumų, namų baldų ir senovinių ginklų.

Vokiečiai nesiinteresavo muziejais ir tiktai del to muziejai liko nesunaikinti.

Vokiečiai rengė vieną po kitos vokiškas parodas muziejaus salėse, kai tuo tarpu muziejaus turtas gulėjo sklepe.

Muziejaus direktoriaus padėjėju buvo Karsavinas, istorijos profesorius. Dabar jis paskirtas direktorium. Kuomet vokiečiai uždarė universitetą, penkiolika Karsavino studentų prikalbino profesorių duoti paskaitas slaptai privačiuose namuose. Jis davė paskaitas apie Francijos revoliucijos istoriją. Jis sako, kad niekad jo paskaitos nebuvo taip atyčiai priimtos.

Muziejaus turtai jau išimti iš sklepo ir padėti į savo vietas. Francijos revoliucijos istorijos dabar mokinama universitete. Senas profesorius, traukydamas pečius, sako: "Vokiečiai yra baisūs ignorantai ir žiopliai. Jie nesupranta, kad korikas gali nužudyti žmones, bet negali užmušti meno ir mokslo. Man truputi gėda kartoti šitą tiesą."

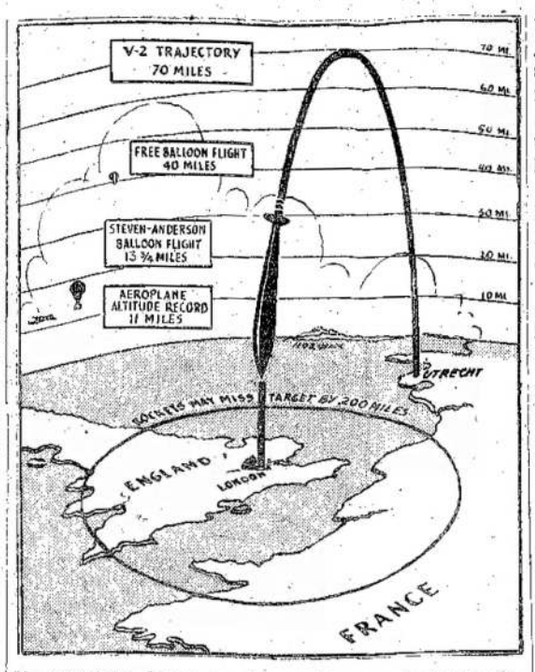

Šis braižinys demonstruoja vokiečių naudojamą slaptą ginklą V-2, kaip paleistoji bomba skrenda aukštyn iki 60 mylių, o paskui visu smarkumu puola žemėn. Yra manoma, kad tomis bombomis būtų galima pasiekti ir Ameriką. Nutaikyti ją galima 200 mylių radiusu.

Ylos Maiše Nepaslėpsi...

MONTREAL. — Sena lietuvių patarlė sako: "ylos maše nepaslėpsi — ji išlenda." Bet aš čia noriu pakalbėti ne apie tą ylą, kurios maiše negali paslėpti. Noriu pakalbėti, jei Liaudies Balsas užleis man vietos, apie kitokį Ylą, tai yra apie montrealietį, Kanados Lietuvių Tarybos sąsiuvinio "Nepriklausoma Lietuva" redaktorių — J. Ylą, kurio fašistinės idėjos, nežiūrint, kaip jis kryžiavojasi, kad jų neturi, yra nepaslepiamos, per to sąsiuvinio špaltas išlenda.

Man pateko į rankas jo redaguojamo sąsiuvinio rugsėjo mėnesio numeris. Iš vienos pusės, bando įkalbėti savo pasekėjams, kad jis ir jo sąsiuvinys yra "150" nuošimčių pro-demokratai ir kad jie stovi su visom Suvienytom Tautom pergalei prieš nacių Vokietiją. Tą, žinoma, bando daryti, kad paslėpti savo fašistinį — pro-nacinį veidą, kadangi Kanada yra kare su naciais ir atvirai kalbėti už nacius, už jų vilties aukurą Hitlerį, nesaugu. Bet iš a tros pusės, jokiu būdu negali paslėpti savo gailesčio Hitleriui, kad jam jau ateina galas. Kiek tik jis sugeba, prisisėmęs Goebelso propagandos, bando ją įpūsti savo tiems keliems skaitytojams, kiek jų turi.

Apsimetęs "geru draugu" Anglijos ir Amerikos, čia pat lieja tulžį susirietęs prieš šių šalių geriausią talkininkę, prieš Sovietų Sąjungą. Jis kaltina Juozą Staliną, kam šis, pasak jo, siunčia Raudonąją Armiją į Suomiją, Estiją, Latviją, Lenkiją, Ungariją, Rumuniją, Čekoslovakiją ir kt.

Taigi, Jonai Yla, jei bandai sakytis, kad tu ir tavo tarybą esate Anglijos ir Amerikos draugai ir norite, kad hitlerinė Vokietija būtų sumušta, tai kaip jų talkininkė Sovietų Sąjunga gali mušti nacius, jei nesiųs Raudonosios Armijos ten, kur yra nacių? Aišku, kaip diena, kad jums būtų maloniau, kad Raudonoji Armija netriuškintų nacių ir jų aukštoji komanda galėtų mesti visas savo gaujas prieš Amerikos, Anglijos ir Kanados armijas, išžudyti šimtus tūkstančių vyrų ir pagaliau laimėti karą.

Veltui, Jonai, lauki to. Tavo ir tarybos viltys bliūkšta. Raudonoji Armija iš rytų, Sąjungininkių armijos iš vakarų sutartinai maršuoja pirmyn ir Hitleriui ir jo pakalikams galas artinasi.

Tiesa, J. Yla savo sąsiuvinyj bando svietui įkalbėti, kad jis labai "patrijotas" Lietuvos ir jam gaila ten žmonių. Bet gi tam pačiam sąsiuvinyj jo paties ranka rašyti žodžiai kalba visai ką kitą. Jam negaila tų žmonių, kuriuos vokiečiai išžudė ir teriojo per trijų metų okupacijos laikotarpį. Ant tų, kuriuos vokiečiai išžudė, Yla spiauna. Ir kaip galima iš jo tikėtis, kad jam tų žmonių būtų gaila. Bile tik fašistų rankos tą atliko, tai ir gerai. Jam negaila net savo brolio kunigo, kurį, kaip spauda praneša, vokiečiai išsivežė (pagaliau dar pradžioj šių metų ir jis pats pranešė, kad per Raudonąjį Kryžių sužinojęs, jog vokiečiai jo brolį kun. Stasį Ylą išvežė).

Prieš vokiečius už tai nieko nesako, arba jei ir sako, tai tik formalumo dėlei labai švelnioj formoj, mandagiai, kad neužgavus savo draugų hitlerininkų. Ko jam labai gaila, tai Lietuvos kvislingų, kurie padėjo vokiečiams terorizuoti Lietuvos žmones ir paskui bijodami keršto turėjo bėgti kartu su vokiečiais.

Išdėstęs visas tų kvislingų bėdas, apverkęs jų likimą krokadiliaus ašaromis, išsigandęs J. Yla šaukia: **"Bet dar baisiau darosi... kad naciai... esą uždarę Vokietijos sienas ir nepraleidžia būriais bėgantiesiems nuo raudono teroro"** (mano pabraukta — A. B.). Jam taip pranešę iš Švedijos pabėgę lietuviai. Matote, tas pats J. Yla, kuris sakosi neesąs hitlerininkas, o savo plauko "broliams" lietuviams jis vienintėlę saugią vietą randa hitlerinėj Vokietijoj ir spėlioja, kodel tie broliai vokiečiai hitlerininkai taip padarė, uždarė savo sienas pabėgimui jų draugams lietuviams? Labai lengva į tai atsakyti, Jonai. Vokiečiai patys skubinosi išnešti savo kudašių, o su jų pastumdėliais lietuviais, kurie pabėgus vokiečiams iš Lietuvos, jiems daugiau nebereikalingi, hell su jais...

Einant prie pabaigos, norisi dar pasakyti, kad J. Yla pasiėmęs "Nepriklausomos Lietuvos" redaktoriaus pareigas, lavinasi ne vien tik vandenį pilti ant fašistinės ašies malūno, varydamas pro-nacių propagandą. Jis moka parodyti ir savo "literatinius gabumus," surasdamas "aukštų literatinių" žodžių patalpiniti savo "laikraštin," kokių man jokio kito redaktoriaus neteko skaityti. Tik pasiskaitykite kokių gražių žodžių turi, kuomet rašo apie tuos, kas ne su naciais. Rašydamas apie tuo laiku, demokratinių lietuvių rengiamą Lietuvos išlaisvinimo iš po nacių pavergimo paminėjimą, J. Yla šiaip dėsto:

"Dovanokite skaitytojai, kad savo kalbos toną čia pat pakeisime ir šyptelėsime iš lietuviškų Stalino bernų. Kanadoje jų yra ne taip mažai, gal ne mažiau kaip pas 'dortiną' šeimininkę 'kokročių.' Jie visi gal kiek uždopinti, gal greit, jei neišsiblaivins, tai visai išdurniuos"... "Ir Montreale, jie susibėgę į lenkų namus šoks ir dainuos, kad Lietuva 'išlaisvinta'..."

Komentarų nereikia. Keliuose virš pacituotuose žodžiuose, Montrealo "didvyris" J. Yla, kiek daug pasako. Pirma, pasirodo, kaip "gražiai, literatiniai" jis moka rašyti; antra, vistik pripažįsta, kad priešfašistinių, demokratinio nusistatymo lietuvių Montreale yra daug; trečia, kad visi Montrealo lietuviai "durniai," ir tik jis vienas "razumnas"; ketvirta, koks baisus jo susikrimtimas, kad hitlerininkai iš Lietuvos jau išgrūsti ir daugiau negali gerti Lietuvos žmonių kraujo. Badą kenčia del to ir J. Yla.

A. B.

Montrealo Lietuvių Masinis

MITINGAS

Sekmadienį, Gruodžio 3 d.

458 Lagauchetiere St. E.

(Netoli St. Denis St., Tarp St. Catherine ir Graig)

TAME MITINGE KALBĖS

Laisvės Redaktorius R. MIZARA

KVIEČIAME VISUS DALYVAUTI

Pradžia 2 valandą po pietų

Rengia Lietuvių Literatūros Draugijos 137 ir 47 Kp.

JONAS ŠIMKUS

Keturi Prie Upės Kranto

(Tęsinys)

Puodžius suskaitė sugautus vėžius ir nusiminęs pridūrė:

— Gaila varlių, aš jums sakau, dėl tiek vėžių. O kai tik pradės austi, tai baigta. Vėžiai atgal į savo urvus, ir patriūbink jiems.

— O seniau, dėde, daug sugaudavot? — paklausė Juozukas.

— Ech, vaikeli, vaikeli, — tuoj pat atsiliepė Puodžius. — Seniau, dar prieš pirmą karą, vėžių buvo tiek, jog jie naktimis patys išlipdavo iš upės ir eidavo į pelkę varlių gaudyti. Tada jiems nebuvo svarbu, kad varlė į juos žiūri. Alkani buvo. Bet vos tik atsikraustė vokiečiai, mūsų Kulšė pasidarė kaip išmelžta. Nei tu žuvies, kaip žuvies, nei tu vėžio begalėjai pagauti. Velniai žino, padorios žuvies vietoje atsirado kažkokia vokiška žuvis — kvaukė su ragu pakaušyje, kaip buvusis mūsų amporšteris. Būdavo, kai tik plūdė pasineria ir nebeiškyla, tai žinok, kad kvaukė meškerę prarijo. O jos buvo tokios godžios, kad kabinkelį prarydavo tiesiog į patį uodegos galą. Kaip tikri vokiečiai. Pasiutusi žuvis, aš jums sakau. Ruda, smirdanti, dantys ilgi, galva kaip buožė, net šuo neėda. O doros žuvies prie meškerės neprileidžia. Ot, kaip tada buvo.

— Žinoma, — atsiliepė Kontrimas, — tada to plento statymas ypač tilto mūrijimas, išbaidė iš mūsų Kulšės ir žuvis ir vėžius.

— O kaipgi, — patvirtino Puodžius. — Bala žino, kažkokios smarvės paleido į vandenį.

— Dėde, seniau sakei, kad vokiečiai žuvis granatomis gaudydavo, — atsiliepė Juozukas.

— Ugi, ugi. Tikriausiai nuo tų granatų ir žuvo visi kulšės įnamiai. Tik pamanyk, meta į vandenį granatą ir šprogdina. Po dvylika, penkiolika granatų į vieną sietuvą. Paskiau iškyla žuvys į paviršių aukštinelkos, išverstais baltais pilvais, o vokiečiai jas išgraibo, katiliukus ant karčių pasikabinę.

Kontrimas vėl suleido į vandenį visus keselius ir, atsisėdęs pakrūmėje, užsirūkė.

— Ar pameni, dėde, — kreipėsi į Puodžių, — kaip vokiečiai tavo kumelę užpliumpino, per balą beveždami tiltui akmenis?

— Ech, vaike, ir nekalbėk. Dabar širdį tebeskauda. Gyvulėlis įklimpo į balą iki paslėpsnių, o jie kotavoja jį kaip erodai. Žiūri gyvulėlis protingomis akimis į mane. Rodos, pats įsijungčiau ir padėčiau traukti. Nebegalėjau susivaldyti. Stuktelėjau vokietį tik taip, kad atstotų nuo gyvulio. O tas žaltys su savo rungu nuo kumelės prie manęs, o nuo manęs prie kumelės. Aš išnešiau sveiką galvą, o gyvulėlis ir žuvo. Kad tą tiltą perkūnas kur būtų suspardęs! — susikeikė Puodžius.

— Oi prisikentėjom, kol pastatėm. Ir aš savo trisdešimt penkias dienas prasimurdžiau baloje, galima sakyti, vaikas tebebūdamas. O kiek vokiškų nagaikų ant pačių pernešiau! Marė sakė, kad vienas randas ir dabar visą nugarą tebedryži.

Upės vanduo garavo kaip virinamas, o dangaus pakraštys rytuose vis labiau ir labiau kaito. Aukšta paupio žolė apsisagstė rytmečio rasos karoliais.

— Ne taip vėžiaudavome seniau, — tylą nutraukė Puodžius. — Atsinešdavom lašinių, bulvių, puskvortę. Toliau nuo upės susikurdavom laužą. Patys pasivaišindavom ir vėžius pavaišindavom. O, žinote, kiek juoko, kai vėžį apipili degtine, — pralinksmėjęs sušuko Puodžius. — Apsiverčia aukštinelkas ir spardosi. Įleidi į vandenį — nepaplaukia ir gana... Nejdomu, vaikeliai dabar... Sunku, ir širdį skauda. Vokiečiai vėl kaip skėriai viską suryja. Duonos, ir tos nebėr. Kada, aš sakau jums, ta nelaimė ir pasibaigs?

— Pasibaigs, tėve, — tęsdamas žodžius, atsiliepė Kontrimas. — Pamatysi, kaip mes visi dar pabaliavosim ant tos intencijos, kai vokiečius išgrūs iš mūsų krašto.

Tolumoje, plente, vėl pasigirdo motorų ūžimas. Baltų dulkių kamuoliai ritosi kunkuliuodami paskui lekiančių sunkvežimių virtinę.

— Nieko gero, vaikai, nebebus, — numojo ranka Puodžius. — Naktis baigiasi. O tie velniai ir naktį nemiega. Baladojasi ir baladojasi. Jeigu jau yra kas, tai yra.

Sunkvežimiai dundėdami lėkė plentu.

Puodžius pakėlė vieną keselį ir, nieko jame neradęs, lyg prasižiojo nusikeikti, kai staiga visas oras sudrebėjo nuo milžiniško sprogimo. Ne tai dangus nugriuvo, ne tai žemė atsivėrė. Ten, kur stovėjo tiltas, į padanges pakilo milžiniškas juodų dūmų, dulkių ir akmenų stulpas. Visa tai įvyko per vieną akimirką. Ir kai paskutiniai milžiniško sprogimo atgarsiai nuplaukė kažkur toli už Perkūno pelkės, Puodžius pastebėjo, kaip jis iš rankų buvo paleidęs keselį, kuris vėl buvo įkritęs į upę.

Iš apstulbimo pirmasis nubudo Kontrimas. Jis, nieko nesakydamas, greit prišoko prie upės ir, ištraukęs keselius, nebežiūrėdamas, ar juose yra ar nėra vėžių, sušuko:

— Pasitraukim greičiau iš paupio! Matyt, kad iš to sprogimo kas nors negera vokiečiams. Gali dar mus nutverti paupyje... O tada tai... — Jis nebaigė sakinio ir pirmas pradėjo dideliais žingsniais eiti per Perkūno pelkę kaimo linkui.

Nenuėjo jie dar ir kelių šimtų metų, kai staiga nuo plento pradėjo šaudyti. Jau buvo gerokai praausę, ir jie atsigrįždami matė, kaip plentu lakstė vokiečiai kareiviai. Didžiulis, akmeninis upės tiltas buvo sugriautas, ir visa ilga sunkvežimių eilė stovėjo šiapus tilto.

— Greičiau, vaikai! — suriko Kontrimas ir pats pradėjo bėgti. Paskutiniuoju pasiliko Puodžius. Jam atrodė, kad bėgti nėra ko. Tai kas, kad sprogo tiltas. Tegu jį galas!

Bet vokiečių šaudymas ir ypač pro jo galvą prazvimbinčios kulkos įbaugino ir jį. Jis stengėsi neatsilikti.

Kai Kontrimas su sūnumis, perbėgę pelkę, ėmė lipti į kalvą, kur buvo jų kaimas, staiga atsigrįžę jie pamatė, jog dėdė Puodžius kažkodėl pasiliko pievoje. Iš aukštos žolės vos vos buvo matyti išsinėrusi jo žila nuoga galva. Nuo plento, paupiu jo linkui, bėgo keliolika vokiečių, kartkartėmis šaudydami. Kontrimas dar smarkiau paspaudė žingsnius, o nuo jo neatsiliko ir Vladas su Juozuku. Jis manė, kad Puodžius tyčia pasiliko, norėdamas palaukti vokiečių ir pasakyti jiems, jog jie vėžiavo ir pabėgo tik todėl, kad į juos pradėjo šaudyti.

Bet Puodžius ne tyčia pasiliko. Jis nebegalėjo paeiti. Staiga pajuto, kad jo dešinė koja tartum išniro, ir jis nebegali į ją atsiremti. Atsisėdo žolėn ir tik tada pastebėjo, kad pro marškones kelines sunkiasi kraujo latakas. Jis keltą akimirkų nesusivokė, ką daryti. Bet greit atraitė kelinę, atplėšė marškinių rankovę ir aprišo blauzdą. Jis taip buvo įsigilinęs į savęs slaugymą, kad visai nepastebėjo, kaip prie jo prisiartino trys vokiečiai, jau iš tolo šaukdami:

— Haende hoch!

Prie trijų vokiečių greit pribėgo visas jų būrys. Atkišę automatus, jie ratu apsupo pievoje sėdintį Puodžių.

Vienas vokietis atsiskyrė, ir priėjęs prie Puodžiaus, riktelėjo:

— Stok!

Senukas pasuko į jį galvą, tartum geriau įsižiūrėti norėdamas. Ir dar nesuspėjo nė pasijudinti, kai išgirdo antrą įsakymą: "Stok!" ir stiprų spyrį į šoną.

(Bus daugiau)

SAULĖTOJ ISPANIJOJ

E. ZDANAUSKO ir B. ALKSNIO NUOTYKIAI

Rašo E. ZDANAUSKAS

(Tąsa)

Momentui buvo tyla. Jos susimąstė. Tuomi pasinaudodamas, aš pradėjau: "Labai nemalonu, bet turiu eiti. Matote, aš nesu pilnai laisvas. Bet aš esu tikras, kad rytoj galėsime vėl susitikti."

"Ką gi padarysi," tarė Teresytė. Paskui pridėjo: "Aš tave palydėsiu, nes tu gali paklysti. Kur tu gyveni?"

"Plaza de Sol, ant Arinal gatvės."

"O, tai labai toli nuo šios vietos. Reiks eiti apie valandą laiko."

"Jūs pavargsite," atsakiau aš.

"Niekis, nepavargsiu," atšovė ji.

Mes atsisveikinom su Rožyte ir išėjom. Ilgą laiką ėjome tylėdami. Ji ėjo laikydamosi mano rankos. Ant galo ji prabilo:

"Žinai, Edvarduk, aš tave tebemyliu. Dar labiau, negu pirmiau mylėjau. Ar tu jauti tą?" Tai pasakius ji sužiūro į mano akis ir laukė atsakymo.

"Taip, jaučiu labai gerai, bet aš neturiu kuo tau už tai atlyginti," tariau aš.

"Bet aš jokio atlyginimo iš tavęs nereikalauju," atšovė ji kiek užsigavusi. "Būk geras ir daugiau tokių dalykų nekalbėk. Man sunku suprasti, kodel tu vis užgaudinėji mane, lyg tai bausdamas mane už mano nepasisekimus gyvenime. Juk tai ne mano kaltė." Ji pradėjo gailiai verkti. Man pasidarė gaila jos. Aš dabar jau gerai atsiminiau, kaip mudu draugavomės. Aš ją apkabinau ir pradėjome bučiuotis. Rodos, kad ir turėjo taip būti.

Aš prisipažinau ir viską teisingai jai išpasakojau. Ji nustojo verkus. "Turiu viltį, kad tu atleisi," sakiau jai. "Tai dariau aplinkybių verčiamas."

"Taip, Edvarduk. Aš suprantu. Bet aš buvau tikra, kad tu esi tas pats ir nei kiek neklydau." Jos akyse buvo didelis džiaugsmas. "Rytoj aš supažindinsiu tave su daugeliu gerų draugų ir esu tikra, kad tu būsi jais patenkintas," kalbėjo ji toliau.

Taip apkalbėdami savo gyvenimą ir vargus, mes ėjome iki pat ryto, nes naktis buvo labai trumpa, o apkalbėti buvo labai daug.

Kuomet sugrįžau į viešbutį, visi ten buvusieji įdomavosi manimi, kur aš buvau visą naktį. Viešbučio šeimininkas irgi buvo kalėjime per tris metus, nes buvo Ispanijos respublikos armijoj. Apie jį man papasakojo Teresytė. Ji mane drąsino, kad prie progos galiu jam pasisakyti, jog esu brigadietis.

Visą dieną praleidau viešbutyje. Pastebėjau, kad viešbučio savininkas labai įdomaujasi manimi. Progai pasitaikius aš pasisakiau jam, kas per vienas esu. Jis tuom buvo labai užganėdintas ir mane puikiai pavaišino. Jis liepė saugotis, kad niekas nesužinotų, jog dalyvavau Ispanijos kare.

Pavakaryje vėl suėjau Teresytę ir abu leidomės į užmiestį. Priėjome prie mažos kavinės. "Tai čia, Edvarduk, mes sueisimė su draugais," tarė ji.

Viduj radom desėtką vyrų ir moterų. Visi buvo tylūs ir žiūrėjo į mane. Teresytė pervedė akimis visus ir tarė: "Tęskite, ponai, savo pasilinksminimą toliau. Jokio pavojaus nėra." Visi vėl atgijo ir prasidėjo kalbos.

Mudu atsisėdom už stalo ir užsisakėm užkandžio ir po stikliuką vyno. Patarnautojui atnešus mūsų užsakymus, Teresytė tyliai pakuždėjo jam į ausį, kad aš esu brigadietis ir jų draugas. Jis tuoj supažindino mane su visais tenai esančiais žmonėmis. Buvo malonu susitikti su tais draugais, kurie ir šiuo metu nenuleido rankų, kovojo prieš fašizmą. Paskui jie mane pasikvietė į namus ir išpasakojo apie antifašistų veikimą. Jie parodė man ir ginklus, kuriuos jie turėjo. Jie buvo užlaikomi švariai. Ateis laikas, kada jie bus panaudoti.

Iš jų sužinojau, kaip Madrido darbininkas gyvena. Paprastas darbininkas uždirba į dieną nuo 7 iki 8 pezetų. Bet vieni pusėtini pietūs kainuoja apie 12 pezetų. 20 cigaretų kainuoja nuo 3 iki 5 pezetų. Tikietas į kino teatrą miesto centre kainuoja 9 pezetai. Užmiestyje kiek pigesni. Viena eilutė drapanų kainuoja nuo 250 iki 800 pezetų. Viršutiniai marškiniai kainuoja nuo 25 iki 120 pezetų. Čeverykai nuo 70 iki 250 pezetų. Tiktai vynas pigus.

Mane supažindino su vienu uniformuotu falangistu (Falangistai yra biaurūs generolo Franko fašistai). Tas falangistas užėmė labai svarbią vietą Madrido mieste. Jis mane pavadino draugu ir tas man atrodė labai keista. Paskui dalykas paaiškėjo, kai jis parodė Komunistų Partijos nario knygutę. "Tau, drauge, atrodo keista," tarė jis, "kad esu tokioj negarbingoj uniformoj. Mūsų pareiga būti ir tokiose vietose. Kaip mes sužinotume, kas dedasi tarp fašistų. Jeigu koks pavojus mūsų judėjimui, tai aš tuojaus įspėju draugus. Laikui atėjus numesiu ją ir su draugais triuškinsiu fašistus."

Jis papasakojo, kad fašistų organizacijose yra labai daug tokių antifašistų, kurie užima labai svarbias vietas.

Šis "falangistas" supažindino mane su keliais policininkais, pas kuriuos praleidau daugelį vakarų.

Vieną dieną, pietų metu, pastebėjau viešbutyje du ispanus, vykstančius į rytų frontą su taip vadinama Mėlynąja Divizija. Man buvo įdomu patirti, ką jie mano vykdami tenai. Jiedu sėdėjo priešais mane pietų laike prie to paties stalo. Pasišaukiau butelį gero vyno ir gero užkandžio. Prisipyliau stiklą sau ir pasiūliau jiems. Jie vyno nepriėmė, bet kuomet pasiūliau užkandį, jiedu pasižiūrėjo vienas į kitą ir tarė: "Tai angliško išdirbimo užkandžiai ir mes nenorime nieko bendra turėti su anglais. Jie yra dideli mūsų priešai, kaip kad ir rusai. Mes nenorime vartoti jų maistą."

Aš ir kiti sėdėjusieji nusistebėjome tokiu šitų fašistų pasipūtimu ir žiopiumu.

"Juk tai nesudaro skirtumo, kokioj šalyj maistas gamintas," tariau jiems. "Jautis ar karvė nieko nenusimano apie karo eigą."

Valgykloj visi nutilo. Jie klausėsi mūsų diskusijų. Buvo ir daugiau mėlynagvardiečių, jau sugrįžusių iš rytinio fronto. Jie irgi tylėjo ir klausėsi.

(Bus daugiau)

Flt.-Sergt. Walter Turner žmona, atvykusi į Niagara Falls iš Anglijos, pasirengusi skaniam kąsniui "karšto šunies." Tokį "šunį" ji valgo pirmą kartą nuo karo pradžios. Anglijoj jų šiuo tarpu visai nėra.

Kelionė į Žemaitiją

Rašo Z. Balevičius

Nugirdę, kad Raudonoji Armija išlaisvino Telšius ir baigia vyti vokiškus fašistus iš visos Žemaitijos, mes apleidome Vilnių ir pasileidome į tą vietą, keliaudami per Kauną. Kaune prie mūsų prisidėjo lietuviai rašytojai — Venclova, Cvirka ir Marcinkevičius. Visi nekantriai laukėm momento, kada ta išlaisvinta žemė pasirodys.

Už Kauno, besiartinant prie Dubysos, prieš mus atsidengė tipiškas frontinis paveikslas. Visur matėsi vokiečių dominacijos žymės ir ju sumušimo pasekmės: sugriauti miesteliai ir kaimai, linijos apkasų, sudaužyti tankai ir automobiliai. Nekuriose vietose buvo matyti, kad vokiečių būta dar visai nesenai. Prie kiekvieno tiltelio, prie kiekvieno užsisukimo ne tik medžiai, bet ir krūmai iškirsti. Vokiečiai padarė tą su tikslu apsisaugoti nuo lietuvių partizanų užpuolimo.

Mūsų automobilius lėkė po 80 kilometrų į valandą. Pro mus prabėgo Ariogala, Uoginiai; po to užbėgom ant Dubysos. Senojo tilto ant Dubysos jau nebuvo. Sovietų kariuomenė pastatė naują. Čia irgi abiejose pusėse kelio medžiai ir krūmai iškirsti, žemė suardyta granatų, o vokiečių mašinos gulėjo apie minų laukus, aptvertus tvoromis, o įspėjimo iškabos "Minos" matėsi iš tolo.

Javai dar nesuimti, rugiai nesėti. Žmonės pasitraukė į saugesnes vietas ir tik dabar grįžta su vežimais ir pėsti. Su savim jie vežasi arba nešasi savo daiktus, varosi galvijus. Vaikai sėdi ant vežimų, o tėvai eina šale. Visi liūdėjo pamatę savo namus sudegintus, bet tuo patim kartu ir džiaugėsi, kad ir vėl tapo laisvais Sovietų Lietuvos piliečiais.

Dar visai nesenai už Dubysos ėjo dideli mūšiai už kiekvieną žemės juostą. Visur buvo matyti Sovietų artilerijos sudaužyti vokiečių Tigrai ir Supertigrai, sudegintos mašinos ir apverstos kanuolės.

Mes prisiartinom prie Raseinių, bet miestelio kaip ir nėra. Kairėj kelio pusėj stovėjo barakai ir aukštosios mokyklos pastatas. Šitie pastatai nesudeginti, bet sugriauti vokiečių kanuolių. Nėra nei vieno ketvirtainio metro sienos visai neliestos. Dešinėj kelio pusėj, buvo miestas. Jo viduryje stovi "Žemaitijos Sėjėjas," didžiulė statula, vaizduojanti žemaitį sėjant grūdus į derlingą Žemaitijos žemę. Statulą pagamino skulptorius Grybas. Apie stovylą nebuvo nei vieno sveiko namo; netoli riogsojo bažnyčios groblai, kur ne kur stypso vienas kitas kaminas. Šiaip vien krūvos griūvėsių. Sodai ir medžiai, kurie puošė gatves, sulyginti su žeme.

Skulptoriaus Grybo, Žemaitijos Sėjėjo autoriaus, taipgi nebėra gyvo. Hitlerininkai žmogžudžiai sušaudė jį. Taipgi nebėra ir Raseinių miesto. Bet statula stovi tiesiai, kaip ir pirmiau, ir rodos ji sako: "Mes vėl arsime žemę, sėsime ją, auginsime, piausime ir atgaivinsime savo kraštą. Atstatysime, kas buvo sugriauta. Sugrįš laimingas gyvenimas, nes laisvė sugrįžo. Sumuštas priešas bėga nuo mūsų. Taikus darbas sugrįžo ir vėl."

Žmonės grįžta į Raseinius linijomis, vieni pėsti, kiti važiuoti. Mes sulaikėm savo automobilių ir priėjome prie žmogaus, einančio šale vežimo, ant kurio buvo mažas vaikutis, ir prie kurio buvo pririšta ožka.

"Kur jūs važiuojat," mes paklausėm.

"Į Raseinius. Aš esu Urbelis."

"Kur jūs buvot?"

"Vokiečiai išvarė iš Raseinių visus. Aš irgi buvau išvarytas. Dirbau lentpiūvėj, turėjau namelį, daržą iš 4,000 ketvirtainių metrų ir kiek nejudomo turto. Viskas buvo sudeginta. Tas, ką jūs matote, yra viskas, kas atliko." Jis tą pasakė rodydamas į vežimėlį ir ožką. "Jie buvo nusivarę mane iki pat Skaudvilės, bet tenai man pavyko pabėgti su savo vaiku."

Atsisveikinę su Urbeliu, tęsėm kelionę toliau. Kelyje mes sutikom daugelį tokių Urbelių. Su savo maža manta, baldais ir ožkomis, jie traukė linkui sunaikintų Raseinių, kad ir vėl pradėti tenai gyventi ir dirbti.

Laukuose matėsi nepiauti javai, kviečiai, avižos, žirniai ir nekastos bulvės. Dauguma ūkių sudeginta ir valstiečiai tik grįžta į namus. Tai vienur, tai kitur matėm pajuodijusius kviečius ant žemės.

Taip tai buvo iki pat Viduoklės. Viduoklė išliko sveika. Čia namai stovi kaip stovėję. Tebeveikia ir malūnas.

Per Namakšius mes dasigavome iki Kaltinėnų. Šis miestelis taipgi liko sveikas. Javai nuimti, laukai apsėti, lig čia karo nebūtų visai buvę.

Mes pasukome linkui Varnių. Varniai taipgi buvo neliesti. Tiktai keli namai sugriauti pradžioj karo. Prieš mus stovėjo septyniolikto amžiaus bažnyčia ir liūdnas Lietuvos priespaudos paminklas — Varnių koncentracijos stovykla. Stovykla dabar be spygliuotų vielų tvorų, jos langai be uždangų ir nėra kalinių. Bet čia tūkstančiai geriausių Lietuvos sūnų nyko per daugelį sunkių dienų.

Už miesto mes pravažiavom pro Žarėnus. Kelias buvo geras ir automobilius bėgo labai sklandžiai. Laukuose matėm žmones kasant bulves ir ganant galvijus. Vietos gyventojai papasakojo mums, kaip vokiečiai bėgo basi. Raudonoji Armija taip staigiai užklupo, kad nebuvo kada apsiauti.

Ant galo mes pasiekėm Telšius, Žemaitijos sostinę, kuri stovi ant ežero kranto. Čia mes sustojom ilgesniam laikui.

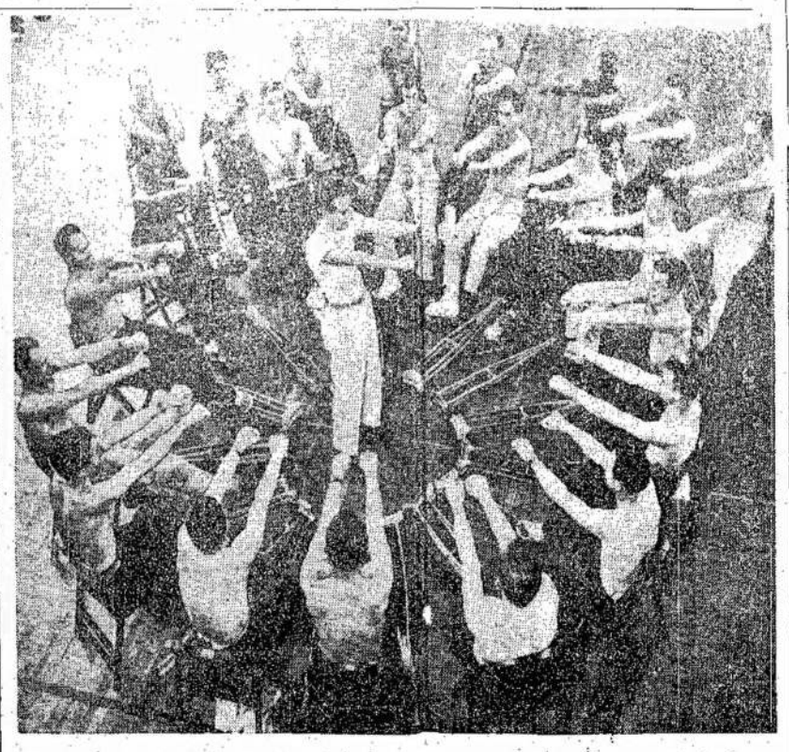

Šis paveikslas vaizduoja sužeistus Jungtinių Valstijų karius kariškoje ligoninėje Hines, Ill., kur jie gydomi. Tokia mankšta gelbsti atgaivinti susitingusius muskulus bei sąnarius. Taip gydomi kariai greitai atgauna savo sveikatą.

Torontiečiai Paminėjo Lietuvos Išlaisvinimą

TORONTO. — Nors ir kiek vėliau, bet ir torontiečiai gražiai atžymėjo Lietuvos išlaisvinimą iš po vokiečių jungo. Tas įvyko pereitą sekmadienį, Toronto Demokratinių Lietuvių Komitetui sušaukus masinį mitingą.

Įėjus į salę visiems tuojaus krito į akis didžiulis užrašas skersai steidžiaus: "Sveikinam Išlaisvintą Lietuvą!" Jis buvo išrašytas raudonom raidėm ant balto audeklo. Žiūrint į tą užrašą norėjosi tiek pat garsiai, kaip to užrašo raidės didelės buvo, sušukti: "Sveikinam išlaisvintą Lietuvą." Aš esu tikras, kad savo širdyse visi tarė tuos žodžius per kelis kartus, kada tik užmetė akis.

Prie durų, draugas A. Morkis platino tik išleistą Kanados Lietuvių Nacionalio Komiteto brošiūrą: "Už Lietuvos Laisvę." Kiekvienas įėjęs pirkosi ir tuojaus žiūrėjo į brošiūrą, kur taipgi labai aiškiai pasakyta, kaip Lietuvos žmonės kovojo ir už ką kovojo. Prie to, kiekvienas tenai galėjo rasti, kaip jis parėmė savo brolių ir sesių kovas.

Besikalbant ir besidalinant įspūdžiais, staiga scena atsidaro ir išeina draugas J. Barčas, veiklus Toronto lietuvių organizacijų veikėjas ir vietinio demokratinių lietuvių komiteto veiklus narys. Jis atidaro mitingą ir perstato jo tikslą. Susistato visus pagerbimui tų, kurie krito kovodami už Lietuvos išvadavimą, prieš viso pasaulio žmonijos priešus. Po to jis pakvietė draugą Z. Janauską, Kanados Lietuvių Nacionalio Komiteto pirmininką, kurio vadovybėje Kanados lietuviai tiek daug atliko Lietuvos išlaisvinimo naudai.

Draugas Janauskas be kitko plačiau palietė torontiečių veikimą, ypatingai tos grupės pro-nacinių elementų, kurie dabar naujai organizuojasi rinkti iš žmonių aukas šelpimui Lietuvos kvislingų, vokiečių tarnų, pabėgusių į Švediją ar kitur.

Jis nurodė, kad Lietuvos žmonių šelpimo darbas Kanadoje yra legalus dalykas ir kad visi, kurie nori tikrai paremti Lietuvos žmones, gali tai padaryti legališkai ir kooperuojant su Canadian Aid to Russia Fund.

Bet gi toji grupė kiršintojų ir vienybės ardytojų nesiima dirbti ir veikti gražų ir legališką darbą, bet mojasi Lietuvos žmonių šelpimo vardu nelegališkai rinkti paramą visokiems lietuvių tautos padaužoms ar išdavikams.

Drg. Janauskas pareiškė, kad Lietuvos išdavikams nei vienas doras lietuvis ir tikras Lietuvos patrijotas neaukos nei vieno cento.

Be to, jis ragino visus kuo plačiausiai susipažinti su Lietuvos liaudies siekiais ir jos kovomis.

Po draugo Janausko, pirmininkas pakvietė draugą R. Mizarą, Laisvės redaktorių ir rašytoją, kaip svarbiausią kalbėtoją.

Draugas R. Mizara pirmiausiai labai aiškiai pabrėžė, ką iš tikrųjų reiškią vokiečių išvarymas iš Lietuvos. Jis sakė, kad daugeliui iš mūsų, esant pasinėrus į įvairius didelius klausimus, sunku pilnai suprasti, ką Lietuvos žmonėms reiškia atgavimas laisvės. Tą gali tinkamai įvertinti tik tie, kuriems teko gyventi vokiečių fašistų vergijoj.

Toliau, sakė jis, kyla klausimas, kas davė Lietuvai laisvę, iš kur atsirado jėgos žmonijos priešų nugalėjimui. Jeigu Raudonoji Armija, sakė jis, pajėgė išvaryti vokiečius iš savo žemių, išmušti iš karo Rumuniją, Bulgariją ir Suomiją, jeigu Amerikos, Britanijos, Kanados ir Francijos jėgos galėjo išmušti vokiečius iš didelės dalies Italijos, Francijos ir Belgijos, — tai tiktai del to, kad Jungtinės Tautos susitarė bendrai veikti.

Teherano konferencija, kur tarėsi Ruzveltas, Stalinas, Čiorčilis ir kiti demokratijų vadai, išdirbo planus ne tik kaip sumušti priešus, bet ir kaip atsteigti taiką karą laimėjus, nurodė kalbėtojas. Po tos konferencijos prasidėjo visos priešų bėdos ir šiandien kova eina jau pačių vokiečių žemėj.

Labai vaizdžiai kalbėtojas nupiešė, kodel Amerikos lietuviai nesusitaria tarp savęs. Tų visų nesusitarimų pamatę yra tas, kad vieni pripažįsta Lietuvos liaudžiai teisę apsispręsti, o kiti ne.

Kada naciai užklupo Lietuvą, sakė kalbėtojas, demokratinės minties lietuviai liūdėjo su kruvinomis širdimis. Jiems atrodė, kad ant Lietuvos užgriuvo baisiausia nelaimė. Tuo tarpu naujieninkams, vienybininkams ir kitiems atrodė, visai kitaip. Kalbėtojas parodė Vienybės ekstra laidą, kurią smetonininkų draugai Jungtinės Valstijose išleido naciams užpuolus ant Lietuvos. Kelių colių dydžio raidėmis antgalvis ant pirmo puslapio sako: "Ekstra! Lietuva Vėl Nepriklausoma!" Panaši a i tuomet džiaugėsi Sandara ir kiti tos pusės laikraščiai.

Kada vokiečiai buvo išmušti iš Lietuvos ir Lietuva tapo vėl laisva, demokratinės minties lietuviai pradžiugo. Tuo tarpu smetonininkai su savo draugais veik su ašaromis verkią.

Demokratinės minties lietuviai organizuoją paramą Lietuvos žmonėms, o smetonininkai su savo draugais — kvislingams, buvusiems nacių draugams.

Demokratinės minties lietuviai sako, kad Lietuva turi būti tokia, kokios nori jos žmonės. Smetonininkai sako, kad Lietuvą turi valdyti jie, kaip parinktieji žmonės.

Tokie tai dalykai ir skiria Amerikos lietuvius. Bet jis

(Nukelta ant 6 puslp.)

Pranešimai

Montreal, Que.

Įsidėmėtina Diena Aldiečiams ir Simpatikams

Kadangi į šią koloniją pribūs svečias — kalbėtojas iš Jungtinių Valstijų drg. R. Mizara, ant šaukiamo masinio mitingo 3 d. gruodžio, tai ta proga pasinaudojant, LLD 137 ir 47 kuopų valdybos šaukia savo narių ir simpatikų bendrą mitingą, **penktadienį, gruodžio 1 d.**, posančaličių salėje — 01234 Charlevoix St.

Susirinkime aptarsime nekuriuos reikalus ir turėsime progos su drg. Mizara padiskusuoti įvairiais klausimais.

Susirinkimas prasidės 8 val. vak.

Pasistenkite visi dalyvauti.

137 ir 47 Kp. Valdybos

Winnipeg, Man.

Svarbus Susirinkimas

Winnipego Lietuvių Kliubo komitetas šaukia metinį susirinkimą gruodžio 17 dieną, 2 valandą po pietų, kliubo salėj 240 Manitoba Ave.

Kviečiam visus Winnipego ir apylinkės lietuvius susirinkti. Bus svarbių reikalų aptarimui.

Komitetas

KLAIDŲ PATAISYMAS

TORONTO. — Aprašant draugei Masienei surengtos partijos pokylį, įvyko labai nemaloni klaida. Tenai buvo rašoma, kad draugei buvo nupirkta skalbiamoji mašina, o turėjo būti siuvamoji mašina su visais įrankiais.

Taipgi aukotojų tarpe, kurie svečiuodamiesi pas drg. Antanavičius aukojo Lietuvos žmonių paramai, per klaidą nepaskelbtas aukotojas Milys, aukavęs $1.00, o jo vieton įdėta kita pavardė.

Rep.

Pardavimui

Kampinis štoras su 2 apartmentais. Be to, 7 kambarių namas.

Kreiptis: LO. 9366.

DIDYSIS BANGOS CHORO

KONCERTAS

Toronte, Įvyks

Šeštadienį, Gruodžio 2 D.

UKRAINŲ SALĖJE

404 Bathurst St.

PUIKI KONCERTINĖ PROGRAMA

Choras Dainuos Naujas Puikias Dainas. Jo Grupės: Vyrų, Moterų ir Jaunuolių Pasirodys Atskirai.

DAINUOS MŪSŲ ŽYMIOSIOS SOLISTĖS:

H. Degutienė ir R. Strazevičiutė

Po Koncertinės Programos Prie Šnaugios Muzikos Seks

ŠOKIAI

KVIECIAME VISUS ATSILANKYTI

Pradžia 7.30 v. v. Įžanga 50 c. plus 10 c. tax

RENGĖJAI

KONSERVATIVŲ PLANAS NIEKO GERO NEDUOS SAKO TIM BUCK

TORONTO. — Tim Buck, nacionalio Darbo-Progresyvių Partijos vadas, čia kalbėdamas pareiškė, kad konservatyvų planas neprašalintų tų trūkumų, kurie pasireiškė liberalų politikoj sąrišyje su konskripcija.

Jis ragina kanadiečius remti dabartinę valdžios liniją šiuo klausimu.

Jis taipgi pranešė, kad ši partija nominavo jau virš 50 kandidatų ir rengiasi nominuoti daugiau.

Palaikykit tuos biznierius, kurie skelbiasi LIAUDIES BALSE

Torontiečiai Paminėjo Lietuvos Išlaisvinimą

(Atkelta nuo 5 puslp.)

mano, kad ateis laikas, kada didžiuma lietuvių praregės ir pakeis savo nusistatymą, o tie, kurie dabar drumsčia amerikiečius, paliks generolai be armijų.

Po prakalbų buvo patiektos dvi rezoliucijos, viena pasveikinimui Lietuvos vyriausybės ir visų Lietuvos žmonių ir išvaduotojų, o kita — Kanados vyriausybei, reiškiant padėką vyriausybei ir visiems Kanados žmonėms už suteiktą pagalbą Sovietų Sąjungai, kas pagreitino Lietuvos išvadavimą.

Programoje dalyvavo ir labai gražiai pasirodė abu chorai Bangos ir Žvaigždės.

Pagerbė Svečius

Vakare, lietuvių salėj, buvo taip sakant kaip ir vakarienė pagerbimui draugų Mizarų. Su draugu Mizara aplankė torontiečius ir jo draugė Ieva. Ta proga buvo atžymėtas ir draugo R. Mizaros literatūrinio darbo 25 metų jubiliejus.

Vakaro pirmininkui drg. Z. Janauskui pakvietus, išsireiškė visa eilė torontiečių, reikšdami autoriui padėką už tokius puikius kūrinius, už gražų pavyzdį pažangiame veikime, ir linkėdami jam geros sveikatos.

Labai gražias kalbas pasakė abudu Mizarai. Mūsų jubiliejatas pažymėjo, kad jis kilęs iš neturtingiausios Dzūkijos šeimynos, kad yra savamokslis ir kad su pasiryžimu gali darbininkai daug atsiekti.

Draugas Mizara yra mūsų Gorkis. Gorkis irgi buvo savamokslis. Aukštos pagarbos atsiekė savo pastangomis. Jo kalba buvo didelių paakstinimu jauniems veikėjams.

Draugė Mizarienė savo trumpa kalba padarė labai malonų įspūdį irgi. Draugė labai gabiai atvaizdavo organizacijos reikšmę ne tik visuomeniniuos darbuos, bet ir asmeniniuos santykiuos.

Būtų galima daug prirašyti aprašant įspūdžius, kokius mes patyrėm pereitą sekmadienį būdami vienoj sueigoj su draugais Mizarais. Tai buvo maloniausias susitikimas. Bet mano raportas darosi gana ilgas ir tenka nutraukti.

Tiesa, reikia pažymėti, kad draugės šeimininkės pavaišino mus labai skaniais užkandžiais ir gerai pasaldyta kava. Už tai joms dideils ačiū.

Šią draugišką sueigą surengė LLD 162 kuopa.

Įteikė Rožių Bukietą

Pirmadienio vakare draugai Mizarai dalyvavo LLD 162 kuopos susirinkime.

Draugė Mizarienė, kaip LLD Centro Komiteto iždininkė, pakalbėjo apie LLD reikalus, daugiausiai paliesdama draugijos užsibrėžimą ateinančiais jubiliejin i a i s metais gauti bent 1,000 naujų narių, ir apie moterų rolę.

Draugas Mizara palietė spaudą ir jos reikšmę, taipgi ir LLD jubiliejų. Ateinančiais metais sukanka šiai organizacijai 30 metų.

Iš jo kalbos paaiškėjo, kad draugas L. Prūseika, kuris dabar yra vienas iš Vilnies redaktorių, yra šios organizacijos tėvas.

Draugui baigus kalbėti, draugė U. Kevėžienė įteikė svečiams raudonų rožių bukietą nuo LLD 162 kuopos draugių.

Susirinkimui pirmininkavo draugas V. Strazevičius. Draugas P. Gutauskas, Liaudies Balso administratorius, tarė kelis žodžius Liaudies Balso reikalais. Paskui buvo atsišaukta į dalyvius, kad kas stotų savanoriais į vajininkus. Virš 10 draugų ir draugių sutiko pasidarbuoti vajaus metu.

Reporteris

Kliubas Pirko Karo Bonų Už $2,000

MONTREAL. — Nors D.-L.K. Vytauto Neprigulmingas Kliubas, del provincialės valdžios parėdymų, negali nuosavos salės naudoti šokiams, kadangi salė surišta su pardavinėjimu svaiginamųjų gėrimų, vis vien kaip organizaciniai, taip ir ekonominiai šiuo laiku gyvuoja gana gražiai. Apart to, kad savo organizaciją vysto viduj gerai, Kliubas laike karo visas laikas gerai pasirodė ir rėmime Kanados karinių pastangų. Nežiūrint, kad jau už kelis tūkstančius dolerių yra pirkęs karo bonų praeityj, laike šių metų 7-tos paskolos vajaus, kaip valdyba raportavo šėrininkų susirinkime, atsibuvusiam lapkričio 19 d., vėl pirko bonų už $2,000. Nariai valdybos atliktą žygį pilnai užgyrė.

Prie to, tenka pastebėti, kad laike šio karo paskolos vajaus, Kliubo salėje buvo įsteigta valdiška karo bonų pardavimo įstaiga, per kurią pirko bonus Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Dr-ja už $1,000, taipgi pirko ir pavienių lietuvių. Taigi, D.L.K. Vytauto Neprigulmingas Kliubas ne tik kad pats daug prisidėjo prie pasekmingos 7-tos karo paskolos pravedimo, bet davė progą ir abelnai Montrealo lietuviams prisidėti šio patrijotinio karo paramai.

Rinks Naują Valdybą

Pereitam šėrininkų susirinkime taipgi buvo nominuoti kandidatai į valdybą ir bordo direktorius 1945 metams. Dalis valdybos pasiliks tie patys ir kitiems metams, nes naujų kandidatų neatsirado, kas reiškia, senieji automatiškai likosi išrinkti. Taipgi naujas protokolų sekretorius, J. Adomonis, likosi vietoje išrinktas, kadangi kitų kandidatų į jo vietą nėra.

Į pirmininkus yra du kandidatai. Vienas, senas, per pastaruosius tris metus išbuvęs pirmininku, J. Vilkaitis, ir antras S. Kliševičius. Į bordo direktorius, kurių turės būti išrinkta penki, eina, rodos, vienuolika kandidatų. Tai geras ženklas, kad toks didelis skaičius atsirado kliubiečių, kurie užsiinteresavo Kliubo reikalais, ir sutiko palaikyti kandidatūrą, kad būti išrinktais Kliubo reikalų prižiūrėjime. Vienok, mano supratimu, reikia stebėtis, kad iš palaikančių savo kandidatūrą į bordo direktorius, per metų metus išbuvusių toj vietoj, priimdami kandidatūrą, atsakė, kad palaiko kandidatūrą ne tam, kad pasidarbuoti del Kliubo gerovės, bet tam, kad dar pasibarti! . . .

Pirmininkas ir bordo direktoriai bus renkami slaptu balsavimu, laike ateinančio D.L.K. Vytauto Neprigulmingo Kliubo pašalpinės draugijos mitingo, sekmadienį, gruodžio 3 d., 1 val. p. p. Manau, kad visi Kliubo šėrininkai turėtų pasistengti dalyvauti šiame pašalpinės mitinge ir paduoti savo balsus už tuos kandidatus, kurie jų nuomone geriausi. Organizacijoj tas yra svarbu.

Alvinas

Šis vyrukas panašus į labai išgarsintą dainininką Sinatrą ir už tai jam tenka labai skaudžiai nukentėti nuo publikos meilės. Kur jį palaiko už Sinatrą, ten kartais priseina jam atsisveikinti ir su savo drapanomis. . .

SULAIKYTA DAR VIENAI DIENAI

Bus Rodoma ir Penktadienį, Gruodžio 1-mą

EATON AUDITORIJOJ, COLLEGE IR YONGE

Du Rodymai, nuo 7:15 v. v. ir nuo 9:20 v. v.

Įžanga 50 ir 75 c. plus taksai. Visos vietos rezervuotos

Tel.: VA. 5370

Harry R. Ranks Company

GRABORIUS

Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby

Laidotuvės net $55.00 pigumo

455-457 QUEEN ST. W. TORONTO

Tel. HA. 8477

Dr. J. O. Villeneuve

Venerinių Ligų Specialistas

Gydo siphilį, gonoreą ir tikrina kraują.

Ofiso valandos: 1 iki 9 v.v.

1107 ST. DENIS STREET MONTREAL, QUE.

Netoli Dorchester St.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių pareina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto

Telefonas: RA. 8924

Mary Lee Flower Shop

Gėlių Parduotuvė

Pas Mus Galima Gauti Gėlių:

DĖL VESTUVIŲ, LAIDOTUVIŲ IR KITŲ ĮVYKIŲ

Greitas Pristatymas, Bile Kur ir Bile Kada

Atdara Šventadienių Vakarais

1259 Bleury St. -- Tel. HArbour 3473

Montreal, Que.

Įsigykit Savo Namus

PARSIDUODA ĮVAIRŪS NAMAI, SU GEROMIS ĮEIGOMIS

2 flatų duplex, nauji, nuo $6,700 aukštyn
3 flatų nuo $6,800 aukštyn
4 flatų duplex nuo $9,800 aukštyn
4 flatų duplex, nauji, moderniški, nuo $11,300

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S RENTING SERVICE REG'D

4834 VERDUN AVE., VERDUN

Tel. YOrk 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: YOrk 4449

Mr. R. Bennett, Manager

PARDUODU

Ūkius, Hotelius ir Tabako Farmas

Kur daugiausiai galima pinigų padaryti.

Kreipkitės šiuo adresu:

Tel. 30 R. 17.

S. Arzulas,

BOX 13, MT. BRYDGES, ONTARIO.

Tel.: BElairs 2200. Valandos: 4—5 po piet, 7—8 vak. ir sulig susitarimo, išskiriant šeštadienius ir sekmadienius.

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Turiu savo ligoninę, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir peršvietimus (X - Rays). Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papigintą kainą.

4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Tel.: LA. 4441

Daktaras H. Rosenfeld'as

Oficialus M.L.S.D.P.D. ir D.L.K.V.N.P.D. Gydytojas

KALBA LIETUVISKAI

Valandos: 2—4 val po piet, 7—8 val. vak. ir sulyg susitarimo

4539 PARK AVE. MONTREAL, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikavęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Venerinių Ligų ir Akušerijos

3537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL

Valandos Nuo 3 iki 9 Val. Po Pietų